

LUND UNIVERSITY
School of Economics and Management

Department of Business Administration

Kandidatuppsats

FEKH49

Vårterminen 2021

All makt åt Tegnell - vår befriare och förgörare

En kvalitativ dokumentstudie om följares konstruktioner av Anders Tegnell på Twitter

Handledare

Nadja Sörgärde

Författare: Grupp 13

Fanny Harmander 951011-8467

Samuel Liljegren 910127-2236

Annika Mannerfalk 960821-3188

Förord

Bakgrunden till denna studie har varit vårt gemensamma intresse för att förstå ledarskap i vår samtid. Det senaste året har präglats av coronapandemin vilket gör det nästintill oundvikligt att inte beröra. För att begripliggöra de fenomen vi iakttagit under pandemin fann vi inspiration i att använda ett modernt medium, nämligen Twitter, för att förstå ledarskap ur ett relativt outforskat perspektiv. Det har varit vår ambition att bidra till ledarskapsfältet men också att använda oss av ett socialt medium som forskningsmetod för att undersöka dess tillämpbarhet.

Vi vill tacka vår handledare Nadja Sörgärde, som med outtröttligt tålamod och ovärderliga insikter har hjälpt oss att utföra denna studie. Det hade inte varit möjligt utan dig. Vi vill också rikta ett stort tack till övriga kursmedlemmar som bidragit med konstruktiv kritik och värdefulla synpunkter. Vi vill rikta ett särskilt tack till de respondentgrupper som tagit sig tid och möda att utvärdera och utveckla vår studie.

Vi önskar dig en trevlig läsning,

Fanny Harmander, Samuel Liljegren och Annika Mannerfalk

Lund, 30 maj 2021

Sammanfattning

Examensarbets titel	“All makt åt Tegnell - vår befriare och förgörare” - <i>en kvalitativ dokumentstudie om följares konstruktioner av Anders Tegnell på Twitter</i>
Seminariedatum	2 juni 2021
Ämne/kurs	FEKH49, Examensarbete i organisation på kandidatnivå, 15HP
Författare	Fanny Harmander, Samuel Liljegren, Annika Mannerfalk
Handledare	Nadja Sörgärde
Fem nyckelord	Följare som konstruktörer av ledarskap, Anders Tegnell, Twitter, Kris och Attribution
Forskningsfråga	Hur framställs Anders Tegnell på Twitter?
Syfte	Syftet med denna studie är att bidra till fältet <i>Följare som konstruktörer av ledarskap</i> . Vi ämnar göra detta genom att analysera framställningen av Anders Tegnell på Twitter under covid-19 pandemins första sex månader.
Metod	För att uppnå studiens syfte och besvara frågeställningen har vi genomfört en kvalitativ dokumentstudie. Genom ett abduktivt tillvägagångssätt har vi sedan analyserat det empiriska materialet genom diskursanalys.
Teoretiska perspektiv	Teorikapitlet bidrar med tidigare forskning inom fältet med fokus på <i>Romance of Leadership</i> och <i>Attribution Theory</i> , samt hur de ska användas för att uppnå studiens syfte.
Resultat	Den empiriska analysen utgår ifrån ett för- och ett mot-läger som framställer Anders Tegnell. För-lägret framställer Tegnell som en tydlig och orubblig expert som leder dem ur krisen. Medan mot-lägret framställer honom som inkompetent och empatilös killgissare som är ensamt ansvarig för dödstalen.
Slutsats	Vår studie har bidragit till ledarskapsfältet genom att belysa ett hittills outforskat attributionsfenomen. Vi har också bidragit med insikten att också en icke-formell ledare kan attribueras och utvärderas av sina följare likt en formell ledare.

Abstract

Title	“All power to Tegnell - our liberator and destructor” - <i>a qualitative document study on followers constructions of Anders Tegnell on Twitter</i>
Seminar date	2nd of June 2021
Course	FEKH49, Business Administration: Bachelor Degree Project in Organization, Undergraduate Level, 15 credits
Authors	Fanny Harmander, Samuel Liljegren, Annika Mannerfalk
Supervisor	Nadja Sörgärde
Key words	Followers as constructors of leadership, Anders Tegnell, Twitter, Crisis and Attribution
Research question	How is Anders Tegnell portrayed on Twitter?
Purpose	The purpose of this study is to contribute to the field of <i>Followers as constructors of leadership</i> . We aim to do this by analyzing the portrayal of Anders Tegnell on Twitter during the covid-19 pandemics first six months.
Methodology	In order to achieve the purpose of the study and to answer the research question, we have conducted a qualitative document study. An abductive approach has been applied and the empirical material has been analyzed through discourse analysis.
Theoretical perspectives	The theoretical chapter accounts for previous research in the field and more specifically the theories <i>Romance of Leadership</i> and <i>Attribution Theory</i> . We also argue for how these theories will be used to fulfill the purpose of our study.
Result	The empirical analysis proceeds from one pro- and one anti- group who portrays Anders Tegnell. Where the pro Tegnell group portrays him as an transparent and adamant expert who will lead them through the crisis. While the anti group describes him as incompetent and heartless, and who is solely responsible for the deaths caused by covid-19.
Conclusion	Our study has contributed to the field of leadership by highlighting an unexplored attribution phenomena. We have also contributed with the important insight that a non-formal leader also can be attributed and evaluated by its followers, much like a formal leader.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problematisering	8
1.3 Syfte och frågeställning	10
1.4 Studieobjekt	10
1.5 Disposition	11
2. Teori	13
2.1 Ledarskap - från ledarcentrerad till följacentrerad	13
2.2 Följacentrerat ledarskap och dess olika perspektiv	14
2.3 Följare som konstruktörer av ledarskap	16
2.3.1 Attribution Theory	17
2.3.2 The Romance of Leadership	19
2.4 Sammanfattning och argumentation	21
3. Metod	23
3.1 Kvalitativ dokumentstudie	23
3.2 Vetenskaplig utgångspunkt	23
3.3 Urval	24
3.3.1 Netnografi	25
3.4 Diskursanalys	26
3.5 Insamling av empiriskt material	27
3.6 Analysprocessen	27
3.7 Kvalitetsbedömning	29
4. Empiri och analys	31
4.1 Tegnell - Den tydliga experten som står orubblig i krisen	31
4.1.1 Tegnell är en supermänniska	32
4.1.2 Tegnell är en av oss	33
4.1.3 Tegnell leder oss ut ur krisen	34
4.2 Tegnell - en inkompetent och empatilös killgissare	35
4.2.1 Tegnell bryr sig inte om människors liv	35
4.2.2 Tegnell lever inte som han lär	36
4.2.3 Tegnell spekulerar och gissar fel	37
4.2.4 Tegnell är ond och farlig	38
4.2.5 Tegnell är ensamt ansvarig för dödstalen	39
5. Diskussion	41

5.1	Attribuering i för- och mot-lägret	41
5.2	En stark tro på ledarskap	43
5.3	Problematisering av teori och våra bidrag	45
5.3.1	Ett nytt attributionsfenomen	45
5.3.2	Attribution av en icke-formell ledare	46
6.	Slutsats	48
	Referenslista	50

1. Inledning

Denna studie fokuserar på hur människor konstruerar ledarskap på Twitter under en krissituation - covid-19 pandemin. Vi har valt en kriskontext, då konstruktionsprocessen synliggörs tydligare i kris då den präglas av mer osäkerhet än normalläget. Syftet med denna studie är att bidra till fältet Följare som konstruktörer av ledarskap. Vårt bidrag består av att applicera teorier som tidigare främst applicerats på formella ledare, på en icke-formell ledare, men också bidra med förståelse för fler typer av attributionsprocesser.

1.1 Bakgrund

Denna studie handlar om följares konstruktioner av ledarskap i kristider. Vi befinner oss just nu i stor global kris, covid-19 pandemin. FNs generaldirektör Antonio Guterres har beskrivit den, som den största globala krisen sedan andra världskriget (Epstein, 2020). Crayne och Medeiros (2020) menar att en kris av denna omfattning också ökar människors behov av ledare, eftersom de kan bringa trygghet och vägledning för människor i osäkra tider. Pandemin har för många inneburit både livsfara och osäkerhet kring hur viruset sprids och hur det ska hanteras. I en tid av kris och osäkerhet, som detta synnerligen är, menar Crayne och Medeiros (2020) att folk tenderar att söka sig till en ledare. Under stora händelser som en kris, då det finns lite information, argumenterar Pearson och Clair (1998) att det är viktigare än någonsin för människor att kunna begripliggöra situationen de befinner sig i. Vi anser därav att följares konstruktioner av ledarskap är intressanta att undersöka under kristider, eftersom konstruktionsprocessen synliggörs tydligare än i normalläget (Bligh, Kohles & Pillai, 2005).

Crayne och Medeiros (2020) menar att eftersom få personer innan krisen besatt kunskaper om hur pandemier och mer specifikt hur coronavirus ska hanteras, letar sig många till ledare som de kan lita på, organisera sig kring och handla utefter. En person som varit synlig för den svenska allmänheten under coronakrisen har varit statsepidemiologen Anders Tegnell. Genom dagliga presskonferenser har han kontinuerligt informerat allmänheten om pandemins utveckling och hur befolkningen ska agera för att minska smittspridningen. Han har också varit delaktig i utformandet av den svenska coronastrategin. En strategi som ständigt varit under debatt och där Tegnells agerade ofta stått i fokus. Bilden av honom har under krisen varierat, det har exempelvis

tryckts upp tröjor och spelats in hyllningslåtar om honom (Åström, 2020; Johannesson & Atallah, 2020), samtidigt som andra varit missnöjda och krävt hans avgång (Åkesson, 2020).

För att förstå hur människor resonerar kring Tegnell som ledare och hans ansvar i hanteringen av covid-19 är det viktigt att förstå hur Sverige styrs. Tegnells roll och möjlighet att påverka beslut bestäms nämligen av den svenska förvaltningsmodellen. Den svenska förvaltningsmodellen innebär att de olika myndigheterna har en fristående position rent organisatoriskt gentemot Regeringskansliet, dock lyder de fortfarande under riksdagen (Statskontoret, 2020). Under covid-19 pandemin är Folkhälsomyndigheten den ansvariga myndighet som bidrar med expertkunskaper och underlag som riksdagen baserar sina beslut på. Beslut har tagits som både har gått med och emot Folkhälsomyndighetens rekommendationer, dock har majoriteten av besluten gått i linje med dessa (Statskontoret, 2020). Med det sagt har Tegnell alltså inte några befogenheter över vilka beslut som fattas, vilket också gör den livliga debatten samt framställningarna av honom intresseväckande.

En plats där människor kan delta i den offentliga debatten och dela med sig av sina tankar och åsikter är sociala medier. En sådan plats har varit Twitter där Tegnell blivit intensivt omdebatterad. Han har både blivit hyllad till skyarna, samtidigt som många har ifrågasatt honom. Dessa kontrasterande framställningar av Tegnell visar på något intressant i följarnas olika konstruktioner av ledarskap. För att förstå hur dessa framställningar konstruerar ledarskap, kommer vi i denna studie göra en diskursanalys av tweets som behandlar Tegnell.

1.2 Problematisering

Uhl-Bien et al. (2014) menar att ledarskapsforskningen kan delas in i två kategorier, där fokus ligger antingen på att se det ur ledarens eller följarens perspektiv. Traditionellt sett har det ledarcentrade perspektivet dominerat ledarskapsforskningen och gör det än idag (Martinko et al. 2014). Det följarcentrerade perspektivet har vuxit fram under de senaste decennierna som en motvikt för att öka förståelsen för följarens roll och påverkan på ledarskap. Det följarcentrerade perspektivet utgår från det socialkonstruktionistiska synsättet, vilket Shamir (2007) argumenterar beror på att följare konstruerar deras idé om ledarskap i deras tankesätt. Betoningen är inte längre

på ledaren som har kontroll och skapar sitt eget ledarskap utan snarare att följarna avgör vad som anses vara ledarskap (Iszatt-White & Saunders, 2017).

Det följarcentrade perspektivet kan sedan ytterligare delas in beroende på följarens roll i ledarskapet. Det synsätt som är närmast vår studie är *Följare som konstruktörer av ledarskap*, då följarna, alltså twitteranvändarna, konstruerar bilder av Tegnell utan hans inblandning. Det finns flera etablerade teorier inom detta perspektiv som har olika fokus i hur följare konstruerar ledarskap. *Implicit Leadership Theory* och den *Psykoanalytiska Teorin* fokuserar på följarens tidigare erfarenheter och upplevelser och hur dessa ligger till grund för individens uppfattning om vad ledarskap är (Eden & Leviatan, 1975; Stech, 2004). Teorierna lägger vikten på förståelsen av den individuella följaren och inte på hur följarens framställningar konstruerar ledarskap. En annan av de centrala teorierna, *Social Identity Theory*, fokuserar istället på processen genom att studera hur en gruppmedlem konstrueras till ledare inom gruppen (Hogg, 2001). Den studerar hur en person blir till ledare genom att de andra gruppmedlemmarna konstruerar den till ledare. De behandlar alltså inte hur följare framställer en person som står utanför gruppen och hur följarna då konstruerar ett ledarskap.

Andra teorier inom perspektivet *Följare som konstruktörer av ledarskap* som ligger närmare det vi ämnar att studera är *Romance of Leadership* (Meindl, Ehrlich & Dukerich, 1985) och *Attribution Theory* (Heider, 1958). De fokuserar på hur den individuella ledaren uppfattas, utvärderas och attribueras av sina följare. Enligt dessa teorier har följare en tendens att bedöma den formella ledaren utifrån det resultat en organisation har under ledarens styre samt en stark tro på ledarskap som en central lösning på problem (Meindl, Ehrlich & Dukerich, 1985). Bligh, Kohles och Pillai (2011) argumenterar dock för att det finns en brist på forskning inom dessa teorier som studerar relationen mellan ledare och följare som har social distans till varandra. Detta är något vi ämnar att bidra med genom att studera konstruktionen av Tegnell på Twitter.

Romance of Leadership och *Attribution Theory* grundar sig båda i en organisationsmiljö. Vi är intresserade av att undersöka hur dessa teorier står sig i en bredare samhällskontext. Dessutom har majoriteten av forskning inom detta fält fokuserat på att studera toppchefer och VD:ar (Bligh, Kohles & Pillai, 2011) och inte icke-formella ledare. I vår studie undersöks Tegnell, en

tjänsteman som endast agerar utifrån rollen som expert. Vi vill här också förtydliga den distinktion vi gör mellan formell- och icke-formell ledare. I detta avseende handlar formell ledare om position och befogenheten att fatta beslut.

Vidare har Tegnell inte förekommit, i någon större utsträckning, i den svenska debatten tidigare och var för de flesta okänd innan pandemins start. Debatten kring honom har dock varit ständigt pågående under krisen, då människor lyft och diskuterat sina åsikter och uppfattningar. På Twitter har debatten varit mycket synlig, där både privatpersoner och offentliga personer interagerat med varandra. Deras framställningar på Twitter bidrar till olika konstruktioner av Tegnell och hans agerande. Konstruktioner som varit mycket kontrasterande i sin framställning av honom, då människor tycks attribuera och utvärdera hans beteende och personliga egenskaper på olika sätt. Detta ämnar vi att undersöka i vår studie och på så sätt bidra till existerande ledarskapsforskning genom att analysera hur följare konstruerar Anders Tegnells ledarskap.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att bidra till fältet *Följare som konstruktörer av ledarskap*. Vi ämnar göra detta genom att analysera framställningen av Anders Tegnell under covid-19 pandemins första sex månader.

För att uppfylla syftet ovan kommer följande frågeställning besvaras:

Hur framställs Anders Tegnell på Twitter?

1.4 Studieobjekt

Anders Tegnell är sedan 2013 Sveriges statsepidemiolog vars huvudsakliga uppgift är att leda och samordna det nationella smittskyddet (NE, 2021). Under covid-19 pandemin har han varit ansiktet utåt för Folkhälsomyndigheten och den svenska coronastrategin. En strategi som har fått stor uppmärksamhet globalt då den står ut bland andra länders strategier. Den har kännetecknats av att ha varit väsentligt mildare jämfört med andra länder som ofta infört stora nedstängningar av hela samhället. Hanteringen av covid-19 i Sverige har varit häftigt debatterad under krisen då mycket av fokus legat på utvärderingar av Anders Tegnell och hans agerande. Vår studie ämnar

att undersöka konstruktioner av ledarskap och därför lämpar sig framställningarna av Anders Tegnell som studieobjekt.

Anders Tegnell är i grunden läkare med specialisering inom infektionssjukdomar och sjukvård i utvecklingsländer. 2003 disputerade han inom medicin vid Linköpings universitet. Året därefter tog han en Master of Science examen i epidemiologi vid University of London (NE, 2021). Han har under åren arbetat utomlands för bland annat WHO och EU-kommissionen. I Sverige har han under senare år huvudsakligen arbetat för Socialstyrelsen och Smittskyddsinstitutet (nuvarande Folkhälsomyndigheten). Han ingår i Folkhälsomyndighetens ledningsgrupp som leds av generaldirektören Johan Carlson där Tegnell är en av sex avdelningschefer (Folkhälsomyndigheten, 2021).

1.5 Disposition

I det inledande kapitlet av vår studie ger vi en bakgrund till denna uppsats uppkomst, följt av en problematisering där vi ger en inblick i tidigare forskning inom följarcentrerat ledarskap. Därefter presenterar vi denna uppsats syfte och frågeställning tillsammans med en introduktion av vårt studieobjekt Anders Tegnell. I teoridelen tittar vi närmare på ledarskapsbegreppet och presenterar den definition av ledarskap som kommer användas i denna studie. Vi redogör först för ledarskapsfältet för att sedan inrikta oss på följarcentrerat ledarskap, där vi fördjupar oss i perspektivet *Följare som konstruktörer av ledarskap*. Därefter presenterar vi de två mest centrala teorierna för detta arbete, *Attribution Theory* samt *Romance of Leadership*. Med hjälp av dessa teorier ringar vi in de brister vi identifierat inom det teoretiska fältet.

I metodkapitlet beskrivs hur vi har gått tillväga i utförandet av denna kvalitativa studie. Vi redogör för vårt abduktiva tillvägagångssätt där vi jobbat växelvis med empiri och teori. Vi lyfter fram och argumenterar för den urvalsprocess som gjorts och problematiserar detta med stöd i netnografisk forskningsmetod. Vi förklarar sedan hur vi använt oss av Svenssons (2019) fem steg för diskursanalys för att komma närmare det empiriska materialet. Kapitlet avslutas sedan med en kvalitetsbedömning över studiens trovärdighet och äkthet. I det fjärde kapitlet presenteras empiri och analys parallellt. Med hjälp av tweets påvisar vi den diskurs som förts kring Tegnell på Twitter och här lyfter vi fram de två kontrasterande läger vi har identifierat i denna diskurs.

Analysen bygger på att han å ena sidan beskrivs som befriaren som ska leda folket ur krisen, å andra sidan som den förgörare som kommer leda Sverige i fördärvet. I diskussionen diskuterar vi det empiriska materialet utifrån *Attribution Theory* och *Romance of Leadership*. Vi påvisar hur de olika lägren tenderar att ha olika fokus i sin bedömning av Anders Tegnell. Vi presenterar här ett hittills outforskat attribueringsfenomen samt en nyansering av den formella ledarens betydelse. Uppsatsen avslutas med en summering av studien och de slutsatser vi gjort följt av förslag till vidare forskning.

2. Teori

I teoriavsnittet definieras ledarskap utifrån ett följarcentrerat perspektiv, vilket motiveras med studiens socialkonstruktivistiska utgångspunkt där uppfattningar snarare än "objektiva sanningar" är i fokus. Vidare förklaras det följarcentrerade synsättet, för att sätta fältet, följare som konstruktörer, i sin kontext. Vi redogör sedan för de mest centrala teorierna inom fältet. Attribution Theory och Romance of Leadership fokuserar på följares utvärderingar som en central del av konstruktionsprocessen. Teorierna ligger nära det som identifierats i vårt empiriska material, men belyser inte samtliga av dessa fenomen. Därav är det till dessa teorier inom Följare som konstruktörer av ledarskap som vi ämnar att bidra till.

2.1 Ledarskap - från ledarcentrerad till följarcentrerad

Ledarskap är ett minst sagt mångfacetterat begrepp och därav är en entydig och allmän definition svår att finna. Bass (1990) skriver att det nästan finns lika många definitioner av ledarskap som det finns personer som har försökt att definiera det. Ledarskap har klassiskt definierats i form av en ledares egenskaper, kvalitéer eller beteende (Horner, 1997). Stogdill (1974) identifierade ett antal trender under 1900-talets ledarskapsforskning i sin numera klassiska handbok om ledarskap. Den första trenden betonade ledarens medfödda egenskaper, "The Great Man Theory" ett uttryck som först myntades av Thomas Carlyles (1795-1881) (Iszatt-White & Sounders, 2017). Carlyles sökte efter ett sätt att identifiera vilka som "var födda till ledare", för att på så sätt snabbare kunna sätta dem på rätt position. En senare trend lade betoningen på ledarens beteende då Halpin och Winer (1957 citerad i Horner, 1997) samt Hemphill och Coons (1957 citerad i Horner 1997) studerade framgångsrika ledares beteende inom organisationer. Saal och Knight (1988 citerad i Horner, 1997) såg senare ledarens egenskaper, beteende och situationen som tre variabler som tillsammans påverkar ledarskapet. Det skapar en mer komplex syn på ledarskap vilket kan innebära olika saker i olika situationer.

Uhl-Bien et al. (2013) menar att forskningen inom ledarskapsfältet huvudsakligen har varit fokuserad på ledaren och därav också utgått från ett ledarcentrerat perspektiv. Följarens roll i ledarskapsforskningen var något som först undersöktes av House och Mitchell (1974, citerad i Horner, 1997) vilka såg ledarskap som en interaktion mellan följarens och ledarens mål.

Uhl-Bien et al. (2013) skriver att det följarcentrerade perspektivet sedan dess vuxit inom ledarskapsfältet, men att det förblivit en minoritet inom den fortsatt ledarskapsdominerade forskningen. Vi ämnar i denna studie att fokusera på det följarcentrerade synsättet, närmare bestämt på hur följare uppfattar ledarskap. Därav kommer en ledarskapsdefinition som är följarcentrerad snarare än ledarskapscentrerad att appliceras. Robinson (2001, s. 101) bidrar med en sådan, vilken definierar ledarskap som:

“Ledarskap utövas när idéer uttryckta i tal eller handling uppfattas av andra som kapabla att underlätta utförandet av uppgifter eller göra framsteg i problem vilka är viktiga för dem”

I vår studie är vi intresserade av att studera uppfattningar, snarare än “objektiva sanningar”. Studien utgår från ett socialkonstruktionistiskt perspektiv där ledarskap definieras av följaren. Vi argumenterar för att Robinsons (2001) definition är relevant då den utgår från hur människor uppfattar ledarskap. Då människor kan uppfatta ledarskap på olika sätt bidrar definitionen till att ytterligare nyansera bilden av ledarskap och vad det kan vara. Robinsons (2001) definition av ledarskap kommer således att användas som stöd och vägledning i vår analysprocess. Vidare utgår den från följaren som den centrala aktören för definitionen vilket väckte vårt intresse kring hur ledarskap uppfattas men också hur den kan skilja sig åt mellan människor. Vi ämnar att utveckla denna diskussion vidare i teoridelen, men för att kunna sätta det i sin kontext, ämnar vi först att beskriva följarcentrerat ledarskap samt dess olika perspektiv.

2.2 Följarcentrerat ledarskap och dess olika perspektiv

Uhl-Bien et al. (2013) förklarar att följarcentrerat ledarskap skiftar fokus bort från ledaren för att istället ge utrymme att förstå följaren och dennes relation till ledaren. DeRue och Ashford (2010) beskriver denna relation som att en person överlåter en ledarskapsidentitet samtidigt som denne själv intar en följareidentitet. Uhl-Bien et al. (2013) beskriver följarskap utifrån två perspektiv, följarskap som en position och följarskap som en social process. I vår studie undersöks följare på Twitter som inte har någon specifik position till Tegnell, därav undersöks följarskapet istället som en social process. Vidare finns det inom följarcentrerat ledarskap flera perspektiv på följarens roll i relation till ledaren. Vi ämnar att kortfattat redogöra för dessa för att på så sätt tydligt motivera vår val av perspektiv samt placera det i en bredare kontext.

Shamir (2007) identifierar fyra olika typer av följarroller inom följarcentrerad ledarskapsforskning. Kerr och Jermier (1978, citerad i Bryman & Bell, 2017) presenterade *Följare som substitut för ledarskap*, där följare under vissa omständigheter kan ersätta ledaren och dennes ledarskap genom att följaren själv tar en mer aktiv roll. Perspektivet bygger på att det finns en formell ledare, som följare responderar till. I *Följare som ledare* kan en person leda och följa på samma gång. Uhl-Bien et al. (2013) menar att det inte finns någon egentlig distinktion mellan följare och ledare utan beskriver relationen som en ömsesidigt beroende process. Ledarskap ses då som en aktivitet eller funktion snarare än en roll, vilken sedan kan delas upp av deltagarna i en grupp eller organisation. I likhet med detta perspektiv handlar också *Följare som med-producenter av ledarskap* om en ömsesidig relation. När följare är med-producenter av ledarskap sker ett växelvis och ömsesidigt utbyte där ledaren och följaren hela tiden influerar varandra (Uhl-Bien et al. 2013).

Vår studie utgår från en ensidig relation mellan följare, twitteranvändarna, och Tegnell, då följarna konstruerar bilder av honom utan hans inblandning. Det leder till att perspektiven *Följare som ledare* och *Följare som med-producenter* inte förklarar följarnas roll i vår studie, då dessa perspektiv bygger på en ömsesidig relation. Vidare bygger *Följare som substitut för ledarskap* på att det finns en formell ledare som följaren ska följa, men att de underminerar ledarskapet på olika sätt. Då studieobjektet Tegnell inte är en formell ledare, utan endast bidrar med underlag till beslutsfattare, passar inte heller denna beskrivning av följare in på vår studie. Dessutom tar följarna i vår studie en frivillig roll där deras följarskap inte är bundet till en position.

Följare som konstruktörer av ledarskap utgår från en ensidig relation mellan ledare och följare (Uhl-Bien et al. 2013). Enligt Jackson och Parry (2011) utgår perspektivet från följarens uppfattning av ledarskap. Uppfattar följaren ledarskap, då är det också ledarskap. Jackson och Parry (2011) menar att människor har olika definitioner av ledarskap, vilket också leder till olika förväntningar på vad ledarskap är och hur det bör utövas. Vi argumenterar att perspektivet *Följare som konstruktörer av ledarskap* bäst beskriver följarnas roll i vår studie. Detta då twitteranvändarna ses konstruera ledarskap i sina inlägg, men också att de gör denna

konstruktion utifrån en ensidig relation mellan följaren och Tegnell. Detta går också i linje med den socialkonstruktionistiska synen på ledarskap där följarna och deras uppfattningar är centrala i konstruktionen av ledarskap (Iszatt-White & Saunders, 2017). Vi ämnar att ge ett bidrag till perspektivet *Följare som konstruktörer av ledarskap*. Vi kommer därför redogöra för centrala teorier för att ringa in fältet ytterligare men också för att synliggöra den brist på forskning vi, men också andra forskare, upplever.

2.3 Följare som konstruktörer av ledarskap

Följare som konstruktörer av ledarskap utgår från, som tidigare nämnts, en ensidig relation mellan ledare och följare. Uhl-Bien et al. (2013) menar att följaren besitter makten att bestämma om en person räknas som ledare eller utövar ledarskap. Inom fältet har flertalet teorier utformats för att begripliggöra vad följare uppfattar som ledarskap. *Implicit Leadership Theory (ILT)* samt den *Psykoanalytiska Teorin* är utformade för att förstå de underliggande faktorer vilka kan komma att påverka följares uppfattningar och förväntningar på vad ledarskap är och hur det bör utövas (Uhl-Bien et al. 2013). *ILT* utgår från att uppfattning och förväntan beror på två faktorer, nämligen följarens tidigare erfarenheter och på det sociala sammanhang i vilken följaren befinner sig (Jackson & Parry, 2011). Den *Psykoanalytiska Teorin* baseras även den på följarens tidigare erfarenheter, mer specifikt på erfarenheter från barndom och uppfostran, vilket påverkar deras uppfattning av vad ledarskap är (Stech, 2004). Gemensamt för teorierna är att de fokuserar på att skapa förståelse för följaren i sig, snarare än för konstruktionsprocessen.

En central teori inom fältet som fokuserar på själva konstruktionsprocessen är *Social Identity Theory (SIT)*. *SIT* lades initialt fram av psykologerna Tajfel och Turner men kom att vidareutvecklas av framförallt Hogg under tidigt 2000-tal (Shamir, 2007). Teorin utgår ifrån att människor kategoriserar sig själva i de sociala grupper med vilka de identifierar sig (Hogg & Reid, 2006). I denna process anammar en person karaktärsdrag från gruppen för att på så vis bättre passa in (Hogg & Terry, 2000). Genom att anpassa sig till vad som anses vara ”prototypen” av gruppen kan en person bli mer omtyckt av gruppen, vilket kan leda till ett ökat inflytande (Shamir, 2007).

Ovannämnda teorier är centrala inom fältet *Följare som konstruktörer av ledarskap*. Där *ILT* och den *Psykoanalytiska Teorin* fokuserar på följarens tidigare erfarenheter fokuserar *SIT* på konstruktionsprocessen inom en grupp. Tidigt i empiriinsamlingen fann vi att människor framställde men också utvärderade Tegnell på distinkt olika sätt, vilket var något vi valde att undersöka närmare. Vår valda inriktning ledde då till att ovan nämnda teorier inte applicerades i vår studie, då de har ett annat fokus. I vår studie ingår inte Tegnell i en grupp av följare där den sociala processen beskriven i *SIT* sker. Vidare har vårt fokus på framställningar och utvärderingar inte genererat empiriskt material om följares tidigare erfarenheter, vilket är centralt i *ILT* samt den *Psykoanalytiska Teorin*. Genom ett abduktivt arbetssätt har ytterligare två centrala teorier inom fältet urskiljts, nämligen *Attribution Theory* samt *Romance of Leadership (RoL)*. Teoriernas fokus är att begripliggöra utvärderingen av en ledare, samt följares tro på ledarskap som en central lösning på problem. Teorierna ligger nära de fenomen som identifierats i det empiriska materialet, men belyser inte samtliga av dessa fenomen. Därav är det till dessa teorier inom *Följare som konstruktörer av ledarskap* som vi ämnar att ge ett bidrag.

2.3.1 Attribution Theory

En av de två utvalda teorierna som kommer användas för att begripliggöra det empiriska materialet och dess tolkningar är *Attribution Theory*. Teorin belyser individens tendens att söka kausala orsaker till en situations utfall eller resultat. Resultatet är en central del i teorin, eftersom följare baserar sina utvärderingar på detta. Vi ämnar att applicera teorin i en kriskontext, då attributioner synliggörs tydligare under osäkerhet (Bligh, Kohles & Pillai, 2005). Detta har lett till att vi har identifierat nyanser i attributionsprocessen som inte förklaras av befintlig teori. Vidare har *Attribution Theory* intagit en dominant position inom socialpsykologin där den grundades men inom ledarskapsfältet är fortfarande bristen på forskning märkbar (Martinko, Harvey & Douglas, 2007). Martinko et al. (2014) efterlyser exempelvis studier mer fokuserade på en större grupp eller kontext, vilket vi också ämnar att bidra till genom att studera användare på Twitter.

Attribution som begrepp har sitt ursprung inom psykologin och kan spåras tillbaka till den österrikiske 1900-tals-psykologen Fritz Heider. Heider (1958) menade att attribution är ett resultat av de kognitiva processer med vilka människor förstår och begripliggör samband mellan

orsak och verkan. Martinko et al. (2014) utvecklar detta resonemang med att människor också söker tillskriva utkomsten av olika händelser med kausala samband i syfte att på ett mer effektivt sätt kunna lösa problem och navigera sig i olika typer av komplexa situationer. En av teorins tillkortakommanden är dock att denna utkomst inte närmare preciseras. Vi argumenterar för att utkomst eller resultat är subjektivt och att det således kan innebära olika saker för olika individer. I vår studie skulle ett resultat exempelvis kunna vara antalet döda i covid-19 eller antalet smittade. Det skulle även kunna mätas med helt andra mått såsom mental hälsa eller ekonomiskt välstånd. Att det kan finnas olika resultat att tolka påverkar rimligtvis också hur resultatet bedöms.

Inom ledarskapsfältet introducerades *Attribution Theory* först av Green och Mitchell (1979). I Green och Mitchells (1979) artikel presenterar författarna en modell vilken kan användas för att förklara en ledares beteende när denna i sin roll som överordnad identifierar orsaker till och konsekvenser av underordnades prestationer. Det är här värt att ha i åtanke att vår studie utgår från ett följarcentrerat perspektiv. Därför kommer Green och Mitchells (1979) modell utgå från följarens bedömning av ledaren istället för det ledarcentrerade perspektivet som traditionellt presenterats i modellen. Följaren kan sedan "välja" att attribuera roten till problemet som antingen internt - problemet återfinns hos ledaren, till exempel otillräcklig färdighet eller ansträngning. Det kan också ses som externt - problemet återfinns utanför ledarens kontroll, till exempel otillräckliga resurser eller information, eller till och med otur. Huruvida en följare väljer att tillskriva orsaken till problemet som internt eller externt beror på ett antal faktorer. Om en ledare överlag sköter sina åtaganden på ett klanderfritt sätt då ökar enligt Martinko, Harvey och Douglas (2007) också möjligheten att problemet kommer tolkas som externt. Om ledaren å andra sidan har påvisat brister i att utföra andra liknande uppgifter ökar risken att problemet tolkas som internt.

Green och Mitchells (1979) modell kom att bli kritiserad av både Mitchell (1982) själv men också av Lord (1995). De menade att *Attribution Theory* hade blivit väsentligt överskattad och att attribution endast utgjorde en liten del av förståelsen för människors tolkning av kausala samband. Denna kritik är dock något som tillbakavisats i en senare artikel av Martinko et al. (2014), och vilket också understryks av Douglas et al. (2008), där de menar att attribution spelar

en avgörande roll, speciellt när situationen är svår att tolka. I en kriskontext, som vår studie också utspelar sig i, vill vi argumentera för att utgöra en ytterst svårtolkad situation.

Kelley (1971) menar på att människor inte bara är intresserade av att förstå, utan också att kontrollera. Därav handlar attributionsprocessen inte bara om att skapa medel för att förstå, utan också för att uppmuntra till och behålla kontrollen av bilden av till exempel en organisation. Kelley (1971) menar att ledarskap kan utvecklas från individuella prestationer, eftersom de är mer greppbara än kontextuella faktorer som ofta är svåra eller nästintill omöjliga att kontrollera. Detta leder till att organisationers fram- och motgångar attribueras på individer oavsett om det finns ett samband eller inte mellan individen och resultatet. Det centrala är att människor tror att individen påverkar resultatet (Weiner, 1985; Martinko et al. 2014).

Pfeffer (1977) lyfter att en annan central funktion av attribution är att ledare kan fungera som en symbol. Ledaren kan då bidra med mål och vara ett hjälpmedel i svårnavigerade situationer. Exempelvis är det vanligt att inom sport avskeda tränaren när det går dåligt för laget. Med detta vill man signalera att anledningen till att det går dåligt är på grund av individuella, personliga handlingar av tränaren snarare än laget som helhet. Ledare som lyckas kan därför anses vara de som lyckas separera sig själv från organisationens misslyckanden och associera sig med dess lyckanden (Pfeffer, 1977).

2.3.2 The Romance of Leadership

I vår studie kommer även *RoL* att appliceras, då vi i ett tidigt skede av insamlingsprocessen identifierade att twitteranvändare uppvisade en stark tro på ledarskap. Enligt Bligh, Kohles och Pillai (2011) är det brist på forskning inom *RoL* som studerar relationen mellan ledare och följare med social distans samt hur detta påverkar romantiseringen av ledarskapet. Vi ämnar att bidra med detta i vår studie som tar sin utgångspunkt på Twitter, där ledare och följare inte är fysiskt närvarande. Vidare appliceras *RoL* ofta i en organisationskontext med utgångspunkt hos den formella ledaren, där ledaren innehar en viss position. Bligh, Kohles och Pillai (2011) skriver att majoriteten av studier som gjorts för att utforska attributioner av ledare primärt fokuserat på VD:ar och toppchefer. Därav ämnar vi också att applicera *RoL* på en annan typ av ledare än den formella.

RoL, vilken är en fortsättning på *Attribution Theory* kommer till uttryck i Meindl, Ehrlich och Dukerichs (1985) klassiska artikel "*The Romance of Leadership*". Trots att teorin utformades för mer än trettio år sedan menar Bligh, Kohles och Pillai (2011) att teorin är mer relevant än någonsin. Detta för att människor fortfarande romantiserar ledarskap men också för att det nu finns sociala plattformar där attributioner synliggörs och därmed blir enklare att ta del av. Meindl, Ehrlich och Dukerich (1985) menar att *RoL* utgår från att människor har en stark tro på ledarskap för en organisations funktion och framgång. Ledarskapet är här tätt sammankopplat med attribution vilket innebär att begripliggöra lyckanden och misslyckanden genom att tillskriva resultat på ledaren. Vidare menade Meindl, Ehrlich och Dukerich (1985) att människor tenderar att romantisera och glorifiera ledarskap genom att "överattribuera" organisationens utkomst till ledarskapet som utövades under den perioden.

RoL skiljer sig gentemot tidigare teorier inom attributionsteori, där Meindl tog en följarcentrerad ansats i ett försök att motverka det dominanta ledarcentrerade perspektivet (Jackson & Guthey, 2007). *RoL* tar ett följarcentriskt perspektiv genom att försöka förstå hur följare attribuerar en situation till en ledares handlingar snarare än hur ledaren attribuerar en situation till följaren, vilket till exempel var fallet i Green och Mitchells (1979) modell. Meindl och Ehrlich (1987) argumenterar för att ledarskap kan vara mer likt en illusion än verklighet där följare attribuerar resultat till ledare med funktionen att kunna rubricera dem som ledare.

Bligh, Kohles och Pillai (2011) skriver att människor kan reagera väldigt olika på samma utkomst beroende på vilka samband de drar mellan ledaren och utkomsten, vilket också leder till olika typer av attribueringar. Det finns både för- och nackdelar med detta för ledare då de kan framställas som hjältar men också göras till syndabockar på svaga grunder. Ledare har inte alltid kontroll över en organisations resultat men kan ändå tillskrivas ansvaret för det. Vidare skriver Bligh, Kohles och Pillai (2011) att individer lägre ned i hierarkin tycks vara betydligt mindre utsatta för utvärdering och attribuering. Meindl (1995) skrev även att olika typer av situationer kan påverka utvärdering och attribuering, där han bland annat pekar ut kriser som extra relevanta. Bligh, Kohles och Pillai (2005) utförde en studie som instämmer med detta, vilken påvisade en koppling mellan krissituationer och ökad attribuering.

Jackson & Parry (2011) skriver att följare också konstruerar sin uppfattning om en ledare genom interaktion med andra följare, vilket också sker på Twitter genom exempelvis gilla-markeringar, retweets och kommentarer. Meindl (1993) myntade begreppet "social contagion" där han beskrev att ledares rykte sprids likt en influensa från följare till följare tills alla är "smittade". I linje med detta skrev Mayo & Pastor (2007) att denna interagerande process mellan följare leder till att deras attribueringar av ledarskapet utbyts och formas i enlighet med varandra. *RoL* och dess attribueringar har också en viktig funktion för människor. Meindl (2004, s. 464) skrev "*the faithful belief in leadership is itself beneficial in providing a sense of comfort and security, in reducing feelings of uncertainty, and in providing a sense of human agency and control.*". Detta går i linje med Pfeffer och Salanciks (1978) iakttagelse att människor tenderar att överskatta ledares förmåga att kontrollera och påverka sin omgivning, vilket de menar kan bero på människors behov av att hitta orsaker bland mänskliga aktörer snarare än hos omständigheter. Meindl, Ehrlich och Dukerich (1985) visar också på att människor högre värderar resultat, vare sig positivt eller negativt, när de kan knytas till en ledare eller ledarskap.

2.4 Sammanfattning och argumentation

Vår studie utgår från ett socialkonstruktionistiskt perspektiv då vi är intresserade av att studera människors uppfattningar snarare än "objektiva sanningar". Detta är också något som genomgående präglar vårt teorikapitel. I vår studie undersöker vi hur Tegnell framställs på Twitter, där vi argumenterar att twitteranvändarna intar en typ av följarroll. Därav redogörs för olika perspektiv på följarens roll gentemot ledaren och vi argumenterar för att *Följare som konstruktörer av ledarskap* lämpar sig bäst för att begripliggöra följarens roll i vår studie. Ett argument till detta är att relationen mellan ledare och följare beskrivs som ensidig vilket också är fallet i vår studie då följare konstruerar framställningar av Tegnell, där Tegnell inte är involverad. Vidare argumenterar vi för att perspektivet är tillämpligt då det utgår från att följaren är central, då det är följaren som avgör vad som är ledarskap och hur det bör utövas. Detta går också i linje med det socialkonstruktionistiska synsättet där vi ämnar att undersöka följares olika framställningarna av Tegnell.

Inom perspektivet *Följare som konstruktörer av ledarskap* har flertalet teorier utformats. Vi har argumenterat för att teorierna *Attribution Theory* och *Romance of Leadership* fokuserar på det vi

ämnan att studera, nämligen följares uppfattningar och utvärderingar av ledarskap. Vidare ligger teorierna nära de fenomen som vi har identifierat, bland annat en stark tro på ledarskap samt att attribuering sker kontinuerligt. Det råder dock brist på forskning inom teorierna där forskare uppmanar att applicera dem på större grupper men också vid social distans mellan ledare och följare. Vidare har teorierna primärt applicerats på VD:ar och toppchefer. Vi argumenterar för att denna studie har studerat en större grupp människor på Twitter som vid social distans konstruerat ledarskap av en icke-formell ledare. Det har lett till att vi identifierat fenomen som inte förklaras av befintlig teori, vilket därav också genererat våra bidrag.

3. Metod

I detta kapitel ger vi en djupare inblick i de metodologiska och epistemologiska utgångspunkter vår studie vilar på. Det har varit centralt i studien att undersöka människors uppfattningar, vilket har lett till en kvalitativ ansats där det empiriska materialet analyserats med stöd i diskursanalysens tillvägagångssätt. Vi har genomfört studien med ett abduktivt tillvägagångssätt för att på så sätt växelvis studera teori och empiri, vilket har lett oss fram till våra bidrag. Vi argumenterar för att ha uppfyllt kriterierna trovärdighet och äkthet, genom en insamlings- och analysprocess som varit präglad av omfattande diskussion och ett kritiskt förhållningssätt. Vidare har också en transparens i vårt tillvägagångssätt bidragit till dessa kriterier.

3.1 Kvalitativ dokumentstudie

Då vi ämnar att undersöka hur ledarskap uppfattas och konstrueras under kris, har vi valt att utföra en kvalitativ studie då vi är intresserade av just människors uppfattningar. I en kvalitativ studie läggs stor vikt vid att samla in och tolka ord samt där människors bild av, snarare än sanning om, verkligheten undersöks (Bryman & Bell, 2017). Vi har valt att undersöka konstruktionen av ledarskap genom att studera hur personer framställer Anders Tegnell. Vi har valt Tegnell då han blivit en central person i Sveriges coronastrategi genom hans roll som expert, samt de ofta dagliga presskonferenserna angående restriktioner och rekommendationer som han hållit löpande under pandemin. För att undersöka konstruktioner och uppfattningar av ledarskap har sociala medier valts ut som medium. Att använda sig av ett socialt medium gör dokumentstudie till en lämplig metod vid en kvalitativ studie (Bryman & Bell, 2017). Med hjälp av en social medieplattform, i vårt fall Twitter, finns det god tillgång på relevant data som inte har skapats i ett vetenskapligt syfte och är tillgängligt för oss att analysera (Bryman & Bell, 2017).

3.2 Vetenskaplig utgångspunkt

Studien utgår från ett socialkonstruktionistiskt perspektiv där världen konstrueras av sociala aktörer (Bryman & Bell, 2017). I vår studie har vi studerat dessa aktörer på Twitter, vilket kan argumenteras vara en plats där världen skapas men också ständigt revideras genom människors

inlägg. Studiens fokus ligger i hur människor uppfattar och framställer Tegnell snarare än i objektiva sanningar om vad han är eller inte är. Detta är förankrat med syftet där vi ämnar att undersöka hur dessa framställningar konstruerar ledarskap i en krissituation, i detta fall under covid-19. Studien har haft ett abduktivt tillvägagångssätt, där insamling av empiri påbörjades, diskuterades och applicerades växelvis med de teoretiska ramverk inom fältet för *Följare som konstruktörer av ledarskap*. Empirin har använts både för att legitimera teorier men också för att identifiera fenomen som inte förklaras av dem. På så sätt har ett växelspel i tolkandet mellan teori och empiri skett.

3.3 Urval

Vi har använt oss av ett målstyrt urval, där studieobjektet Tegnell samt Twitter, valts ut för att kunna uppfylla vårt syfte. Vi har undersökt konstruktionen av ledarskap i en krissituation där Tegnell varit en central kommunikatör och expert för Sveriges coronastrategi. Tegnell och hans arbetsprestation har varit ett stående samtalsämne under pandemins gång, vilket vi menar gör det relevant att undersöka människors framställningar av honom. Vidare är situationen vi undersökt på många sätt unik, inte minst då den utspelar sig under en pågående pandemi, men också för att Tegnell inte är en formellt tillsatt ledare.

Vi har valt att samla in vårt empiriska material från Twitter då vi velat studera människors oredigerade röster och hur de på olika sätt relaterar till och framställer Tegnell. Vid urvalet av en social plattform diskuterade vi kring olika plattformar såsom Twitter, Facebook och Instagram, men valde slutligen Twitter. Detta på grund av att texter inte är utgångspunkten på Instagram utan snarare bilder och på Facebook, vilket är den största plattformen, var tillgängligheten begränsad då många inlägg är privata. På Twitter fanns det rikligt med data och sök- och filtreringsverktyg, vilket på ett betydande sätt underlättade vår insamling men också kvaliteten på det empiriska materialet.

Datainsamlingen avgränsades till en halvårsperiod, från första januari 2020 till sista juni 2020. Efter att insamlingen hade gjorts under denna period upplevde vi empirisk mättnad, då vi tydligt kunde identifiera två kategorier som frekvent återkom. Empirisk mättnad för oss innebar att vi hade samlat in tillräckligt många inlägg som syftade till och beskrev samma sak och som lät oss

se ett övertygande mönster i materialet. Vi upplevde att en fortsatt insamling av data inte skulle leda till nya upptäckter eller berika vår analys. Tidsramen valdes ut för att göra det möjligt att följa texterna om Tegnell från då han blev en offentlig person för befolkning tills dess att vi upplevde mättnad av material. De inlägg som valdes ut var de med högst spridning, vilket mättes genom de med högst gilla-markeringar eller retweets.

3.3.1 Netnografi

Kozinets (2011) menar att internet under de senaste tre decennierna har erhållit en plats inom nästan all typ av social kommunikation. Vi pratar med vänner, familj, och främlingar online. Vi jobbar, dejtjar och till och med träffar läkaren online. Detta betyder givetvis inte att vi slutat kommunicera offline, utan snarare att det sociala livet förflyttar sig mellan dessa punkter och att det som sker online har blivit en viktig komponent av vårt sociala liv (Kozinets, 2011). Traditionell etnografisk forskning har ofta varit baserad på deltagarnas fysiska närvaro, men för att studera online-komponenten av människors liv försvinner denna möjlighet (Berg, 2015; Kozinets, 2011). Netnografi har vuxit fram som ett forskningsfält för hantera detta och andra typer av metodologiska svårigheter som kommer med att forska på internet. Berg (2015) menar att en av de viktigaste insikterna netnografi har fört med sig är att internet inte är, som många tidigare ansett, en neutral plats där användare står fria att agera nästan obehindrat. När vi i vår studie har samlat in material från Twitter ser vi också att den diskurs som utspelar sig där är förankrad i företeelser som sker både utanför Twitter och offline, vilket Berg (2015) ser som en vanlig företeelse inom netnografisk forskning.

Traditionell forskning följer människor i den fysiska världen men stannar oftast när en person försvinner ur den, här tillåter netnografisk forskning oss att ta del av som händer sen (Kozinets, 2011). Detta är också en av de centrala anledningarna till varför vi valde Twitter som forskningsunderlag. Då detta tillåter oss undersöka och ta del av människors framställningar av Tegnell som traditionell forskning kanske skulle förbiset. I vårt arbete med denna studie har vi stött på flera metodologiska frågor som vi har behövt ta ställning till och där den netnografiska forskningsmetodiken har varit behjälplig, inte minst i den urvalsprocess som presenterades ovan. Med en nästintill outsärlig källa av information har vi fått göra många överväganden kring vad som ska komma med i slutprodukten. Berg (2015) menar att netnografisk forskning kräver en

mycket tydlig och väldefinierad forskningsfråga för att inte informationen ska bli överväldigande och i slutändan för bred för att användas. Detta är något vi har haft i åtanke när vi formulerade och omformulerade vår forskningsfråga. Berg (2015) menar också att det ställs höga krav på att veta vad materialet skall användas till, vilket också är något som funnits med i våra diskussioner kring insamling av empiri och i vår analysprocess.

3.4 Diskursanalys

Ordet diskurs kommer ursprungligen från konversation eller diskussion. Diskursanalys, som är ett teoretiskt perspektiv, kan beskrivas som ett sätt att förstå och studera språkanvändning och dess effekter på samhälle, människor och deras relationer. Vidare är det centralt att förstå hur språkanvändningen skapar, upprätthåller och även utmanar den sociala ordningen. Svensson (2019, s. 21) definierar den sociala ordningen som “... *det vi uppfattar som “samhället” när detta fungerar friktionsfritt utan några större konflikter, motsägelser och besvär.*” Den sociala ordningen existerar inte oberoende av människor, utan konstrueras i interaktioner mellan dem och på så sätt utgår diskursanalysen från en konstruktionistisk världsbild. På så vis kan exempelvis en bild av en person uppstå och återskapas när människor interagerar språkligt. Vidare handlar denna process också om produktionen av kunskap och “sanning”, vilket är det som för tillfället ses som sant. På så sätt utgår diskursanalysen från att världen skapas snarare än avbildas (Svensson, 2019) och omfattas av flera tänkbara beskrivningar (Potter, 2004). Det är därav centralt inom diskursanalysen att den yttre verkligheten inte kan få en slutgiltig beskrivning och förklaring (Bryman & Bell, 2017).

Inom diskursanalys ses språket som en handling som leder till effekter av olika slag. Vi har använt diskursanalys för att komma bakom språkets beskrivande roll i inläggen på Twitter för att bilda en förståelse för hur människor upplever världen. I vår studie har vi ämnat att analysera hur språkanvändningen bidrar till framställningen av Tegnell, och hur språket används för att skapa och sprida kunskap om honom (Svensson, 2019). Diskursanalysen har på så sätt fungerat som stöd i vår analys om hur Tegnell framställs och de fynd som identifierats har bidragit till vårt syfte.

3.5 Insamling av empiriskt material

Insamlingen av texter från Twitter började med att vi gick igenom två månader var av Twitterflödet. Vi filtrerade inläggen på respektive datum och på nyckelordet Tegnell för att kunna följa varje dags inlägg. Texterna lades in i tre olika dokument vilket följdes av att samtliga av oss läste igenom varandras delar. Då vi ämnade att göra en diskursanalys, ställde vi kontinuerligt frågan till oss själva och varandra *“Hur framställs Anders Tegnell?”*. En fråga med denna struktur kallas inom diskursanalys för representationsfråga (Svensson, 2019). Att ställa frågan ledde till att vi analyserade och diskuterade vilka mönster vi hade identifierat, där vi var ense om två dominanta “läger” som var för- och emot Tegnell samt en minoritetsgrupp som kommenterade deras diskussioner. Det påverkade vår fortsatta datainsamling, då det skärpte vår analytiska blick och därav gjorde att vi tydligare kunde se nyanser och detaljer i materialet. Det ledde också till att vi kom överens om att ett halvår räckte för att uppnå empirisk mättnad, då inläggen syftade till och beskrev liknande saker som tydligt tillhörde de redan identifierade lägren.

3.6 Analysprocessen

Diskursanalys fokuserar på vilken verklighet eller sanning texter skapar, snarare än att de avbildar verkligheten som den är (Svensson, 2019). Rennstam och Wästerfors (2015) skriver att analysarbete kräver systematik och kreativitet. Systematik innebär att inget empiriskt material slarvas bort och att alla röster och vinklar kommer fram i materialet. På Twitter finns många röster och vinklar, vilket därav lett till vår avgränsning att fokusera på två kontrasterande läger samt ett läger där dessa läger diskuteras. Kreativitet krävs för att forskaren ska kunna se saker i materialet vilket görs via tolkningar. Senare i analysprocessen beslutade vi oss för att endast fokusera på de två kontrasterande lägren som var för- respektive mot Tegnell, vilket kommer motiveras när vi redogör för analysprocessen. För att arbetet ska inkludera systematik och kreativitet föreslår Svensson (2019) fem steg vid genomförande av diskursanalys, vilka vi tagit till oss och använt.

1. Bekanta sig med det empiriska materialet
2. Organisera det empiriska materialet
3. Närläsning

4. Tematisering
5. Kontextualisering

Dessa fem steg har inte genomförts enskilt utan steg 3-5 har gjorts i kombination. Svensson (2019) skriver att det ofta inte är möjligt att följa ett strikt schema vid diskursanalys men att stegen kan användas som stöd, vilket varit fallet i vår studie.

Vi började tidigt med att *bekanta oss med det empiriska materialet*, då representationsfrågor ställdes och diskuterades. Vi läste igenom varandras delar av materialet för att få en bild av de olika tidsperioderna. Det följdes av en diskussion där vi identifierat liknande fenomen i materialet vilket ledde till att en *organisering av det empiriska materialet* påbörjades. Var och en av oss fick i uppgift att reducera tweets som ej var lämpliga i materialet, vilket var de som inte berörde Tegnell's personlighetsdrag, beteende eller resultat. Det följdes av att inlägg organiserades utefter de tre lägren - om de var positiva, negativa eller om de kommenterade diskussionen. Ytterligare ett dokument gjordes där svårtolkade inlägg samlades.

Det material som var kvar diskuterades utifrån frågan *vad sker här?* för att på så sätt tolka inläggen och identifiera underliggande motiv och syften, så kallad *närläsning*. Samtliga tweets diskuterades gemensamt och de som var svårtolkade diskuterades ingående och lades antingen in i de tre ovan nämnda kategorierna eller valdes bort. Närläsningen skedde i kombination med *tematisering*, vilket innebär att skapa teman som sammanfattar upptäckterna i det empiriska materialet (Svensson, 2019). Det ledde till att vi tematiserade inlägg ytterligare inom de tre lägren. Dessa teman var baserade på våra tolkningar av materialet och fanns således inte "inneboende" i materialet. Vidare gick vi igenom dessa tre fenomen för att markera de mest utmärkande och representativa tweetsen för de olika framställningarna av Tegnell.

Kontextualisering är ett sätt att studera material från ett längre avstånd och att texterna placerats i sitt sociala, politiska eller historiska sammanhang (Svensson, 2019). I vår studie skrivs dessa inlägg i en krissituation i och med covid-19, vilket har lett till att vi har valt att fokusera på det sociala sammanhanget. För att öka förståelsen har vi under insamlingens och analysens gång analyserat och tolkat materialet utifrån en kriskontext för att ytterligare förstå språket och dess funktion. Som en del av kontextualiseringen beslutade vi oss för att endast fokusera på för- och mot-lägre och därav inte de som kommenterade diskussionen. Det motiverades med att vi då

kunde fördjupa oss ytterligare i de extrema konstruktioner av ledarskap som dessa läger skapade samt arbeta med dem komparativt för att undersöka vad som skiljer dem åt. Vidare var de som kommenterade diskussionen en minoritet men också en typ av röst på Twitter bland många andra. Vi valde att avgränsa oss till dessa två då det varken fanns tid, möjlighet eller önskan att redogöra för alla twittrares röster.

3.7 Kvalitetsbedömning

Det har varit vår ambition att upprätthålla en så hög vetenskaplig standard som möjligt i denna studie. Vi har ämnat att förhålla oss kritiska och reflektiva till såväl det insamlade materialet som till vår egen insamlings- och analysprocess. Det har varit uppsatsens fokus och vår målsättning att komma så nära det empiriska materialet som möjligt. För att nå dit är det dock ofrånkomligt att använda ett visst mått av subjektivitet (Bryman & Bell, 2017). Det är därför viktigt att ta i beaktning att vi inte söker efter objektiva sanningar, utan efter förståelsen av specifika gruppers uppfattningar. När det kommer till att bedöma trovärdigheten av en studie finns det flera sätt att gå tillväga. Lincoln och Guba (1985;1994 citerad i Bryman & Bell, 2017) erbjuder två kriterier mer lämpade för kvalitativ forskning - trovärdig och äkthet. För att bedöma trovärdigheten av en kvalitativ studie så föreslår Bryman och Bell (2017) att fyra delkriterier skall uppnås. Dessa kriterier är tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och konfirmering.

För att uppnå så hög tillförlitlighet som möjligt i vår studie, har samtliga av oss analyserat allt insamlat material, först individuellt och sedan gemensamt. I de fall där insamlat material inte kunnats ge en övertygande och samstämmig tolkning bland oss har det också förkastats. De empiriska materialet har sedan genomgått de fem steg av diskursanalys som föreslås av Svensson (2019). LeCompte och Goetz (1982, citerad i Bryman & Bell, 2017) menar att tillförlitligheten inom forskning typiskt är knuten till forskarens möjlighet att närvara och vara delaktig i den sociala kontext där forskningen görs, till exempel vid en intervju eller en arbetsplats, och på sätt försöka undvika misstolkningar. Inom netnografisk forskning finns det inte möjlighet att på ett traditionellt sätt närvara fysiskt. Det betyder dock inte att vi i vårt insamlande har stått utanför den sociala kontext från vilken vi insamlat material. Genom att läsa hundratals inlägg och ännu fler kommentarer över en halvårsperiod vill vi argumentera oss ha varit både närvarande och delaktiga i alla avseenden utom just det fysiska.

I fråga om överförbarhet har studiens huvudsakliga fokus legat på att förstå det kontextuellt unika snarare än söka generaliserbara påståenden. Studiens avgränsning till Twitter medför också begränsningar i hur överförbara studiens fynd är till andra kontexter. Vår ansats har istället varit att uppnå vad Geertz (1973) kallar "*thick description*". Detta innebär att vi noggrant valt ut empiri som varit representativt för två dominerande läger och för materialet i stort, vilket ger läsaren möjlighet att själv kunna bedöma hur överförbara studiens resultat är. Genom att förhålla oss till etablerade teoretiska ramverk och visa på fenomen som också ligger i linje med dessa upplever vi att studiens generaliserbarhet också ökar. Vad som inte ligger i linje med tidigare teori är den kontext vi valt att applicera de på. Där *Attribution Theory* och *RoL* huvudsakligen utgått från en organisationsmiljö, sätts teorierna i denna studie i en bredare samhällslig kontext. Detta menar vi påvisar dessa teories användbarhet även utanför det strikt organisatoriska.

För att öka uppsatsen pålitlighet har vi under skrivandet av detta arbete haft kontinuerliga diskussioner där vi har ut- och omvärderat den producerade texten. Vi har även tillgodogjort oss viktiga insikter och utvecklat vår kritiska hållning i nära samtal med vår handledare som haft god insyn i studiens process. Vi har därtill fått hjälp av andra kursdeltagare som bidragit med granskning och utvärdering av materialet under processens gång. Det har varit vår ambition att kommunicera de val som gjorts under studiens tillblivelse med dig som läsare i den löpande texten.

Vi vill argumentera att ovanstående stycken också tjänar att understryka vår hängivenhet till transparens och vår målsättning att efter bästa förmåga agera i god tro. Genom omfattande dialog mellan oss och ett kontinuerligt ifrågasättande menar vi ha lagt alla, åtminstone medvetna, personliga värderingar utanför detta arbete och på så sätt ökat konfirmeringsmöjligheten av denna studie. Genom att hålla en kontinuerlig dialog mellan den metodologiska delen och de övriga delarna av denna uppsats har vi försökt redogöra för våra val och vårt tillvägagångssätt.

4. Empiri och analys

I detta kapitel redovisas ett urval av det empiriska material som inhämtats från Twitter. Materialet har genererats med stöd i diskursanalysens tillvägagångssätt, där de dominerande framställningarna valts ut. Två tydliga läger har identifierats, ett för och ett emot Tegnell, och materialet har sorterats därefter. I vår analysprocess har citaten tematiserats utefter våra tolkningar av inläggen. För-lägret framställer Tegnell som bland annat tydlig och kompetent där han både framställs som supermänniska och som "en av dem". Mot-lägret framställer honom som bland annat inkompetent, spekulativ och empatilös. Gemensamt för båda lägren är att de lägger ansvar på Tegnell, där för-lägret framställer honom som den som leder dem ur krisen medan mot-lägret framställer honom som ensamt ansvarig för Sveriges dödsfall.

4.1 Tegnell - Den tydliga experten som står orubblig i krisen

Vi har identifierat ett tydligt läger på Twitter där många hyllar och beskriver Anders Tegnells karaktärsdrag och beteende i förtroendeingivande ordalag.

"Anders Tegnell: Tydlig, faktabaserad, helhet, överblick, ej känslostyrd - litar på honom." (@kavu11, 18 mars 2020).

Flertalet andra twittrare beskriver honom på liknande sätt, som en person som bygger sina argument och uttalanden på fakta och som sprider saklig information. Vidare skrivs det om hans beteende och att det anses positivt att han inte är medietränad vilket de menar bidrar till transparens i hans uttalanden och svar. Det kan sättas i kontrast till politiker som ofta uppfattas som mer diplomatiska i sina svar och undviker att svara med tydliga ja eller nej i frågor. En twittrare skrev att medietränade personer döljer mer än de visar, vilket kan tolkas som att Tegnell anses som mer ärlig i relation till dessa. En annan twittrare beskrev honom som en "omutlig stats tjänsteman" som endast baserar sitt arbete på fakta och inte på vad andra vill höra. Dessa uttalanden likt det ovanstående citatet tolkar vi som att de sätter stor tillit till Tegnell.

"Anders Tegnell måste vara norra europas tålmodigaste man #Aktuellt." (@Nicconova, 24 mars 2020)

Ett återkommande personlighetsdrag är att han beskrivs som tålmodig, men också tillgänglig och att han tar debatten. Flera twittrare beskriver hur de imponeras av att han i sitt arbete behåller sitt lugn och tycks vara orubblig inför medias frågor. Många av medias frågor syftar till varför inte Sverige anpassar sin strategi efter övriga Europa, där Tegnell då anses stå upp för sitt arbete. Det skrivs att han “grillas” hårdare än politiker i nyhetsprogrammet Aktuellt, där en twittrare menar att denne hellre lägger sitt liv i händerna på Tegnell än i medieskribenternas. Många tycker att drevet mot Tegnell är orimligt då han bara agerar i rollen som expert.

“Lyssna på Anders Tegnell i hans sommarprat. Sakligt, klokt, sympatiskt, ödmjukt och mycket intressant.” (@anneramberg, 24 juni 2020)

Tegnell sommarpratade i början av sommaren och fick då chansen att dela med sig av sin egen historia samt hans arbete med covid-19 pandemin. Sommarpratet hyllades av många på Twitter som lyfte upp hans positiva karaktärsdrag, såsom hans vänlighet och kompetens. Det hänger också ihop med tålmodigheten då han i pressade situationer inte bara är tålmodig men också vänlig i sina svar. Han beskrivs som intellektuellt hederlig trots hans utsatta position, där han också uppfattas som ödmjuk eftersom han är tydlig med att han inte sitter inne på alla svar. Hans resonemang beskrivs av en twittrare som logiska där det är tydligt hur han kommit fram till sina slutsatser.

4.1.1 Tegnell är en supermänniska

Utöver de mest framträdande karaktärsdrag och beteenden som twittrare använder för att beskriva Tegnell förekommer det också två olika fenomen inom gruppen som har positiv inställning till honom. Det första är de som beskriver honom som en “supermänniska” medan andra snarare förmänskligar honom och relaterar till honom som “en av dem”.

“Är Anders Tegnell egentligen en robot?” (@ElafAli_, 31 mars 2020)

“Det pratas för lite om att FHM måste ha ett lab där de tillverkar supermänniskor. Först Tegnell...” (@JohanForsberg, 2020)

I de ovanstående citaten syftar det första till hur mycket Tegnell arbetar och hur tillgänglig han hela tiden är. Han jämförs med en robot, som likt en maskin inte behöver någon vila eller paus utan jobbar konstant. Jämförelsen med honom som en robot går även ihop med hur andra twittrare beskrivit honom, som helt rationell och inte styrd av sina känslor, någon som inte kan göra fel. Det andra citatet syftar på att Tegnell är en supermänniska, vilket hänger ihop med föregående citat då båda syftar till honom som omänsklig.

“Årets svensk 2020 måste väl ändå bli Anders Tegnell? ... “ (@fmmagnusson, 7 april 2020)

Ovanstående citat syftar på att han bör bli årets svensk, vilket kan tolkas som att han är oslagbar eller en supermänniska. Likt en tävling, kommer han på första plats. I andra tweets beskrivs han som en hjälte, att han bör adlas för sina insatser, en annan beskriver honom som en idol. Flertalet gånger har även twittrare föreslagit honom som årets julvärd. Alla dessa uttryck kan tolkas som att han som person är något utöver det vanliga och någon som människor beundrar på ett extremt sätt.

4.1.2 Tegnell är en av oss

Vidare finns det flera beskrivningar av Tegnell som förmänskligar honom snarare än beskriver honom som en supermänniska.

“Är det här den svenskaste bilden som någonsin tagits? Anders Tegnell, utfrågad av BBC igår och en av världens mest pressade personer, cyklar till jobbet med morgonfrilla, hörlurar med sladd, skinnjacka och seglarbojor. Cykel från 1973.” (@ErikCarlsson, 19 maj 2020)

Tweeten lyfter att trots att han är en central och viktig person i coronadebatten, cyklar till jobbet klädd som vilket “vanlig” arbetare som helst. Att han är precis som oss andra, han anser sig inte vara förmer än resten av befolkningen trots han har ett viktigt arbete. Orden som beskriver hans utseende kan tolkas som att Tegnell inte bryr sig om att klä sig modernt, han har fortfarande “hörlurar med sladd”. Det kan kopplas till att han inte försöker uppehålla någon ny image jämfört med innan han blev ett känt ansikte för det svenska folket.

*“Hoppas verkligen Anders Tegnell unnar sig en bira ikväll. Det är han verkligen värd.”
(@sev_enteen, 27 mars 2020)*

Inlägget är skrivet på en fredag, vilket kan tolkas som att personen menar att Tegnell likt andra arbetare tar helg. För många är helg synonymt med att unna sig något, vilket twittraren menar att han hoppas att Tegnell också gör. Twittraren anser också att Tegnell har gjort sig förtjänt av det eftersom han gör ett bra jobb. Ordet “bira” signalerar att personen använder sig av ett vardagligt uttryck som gör att Tegnell här framstår mer som en vanlig person snarare än en supermänniska. En supermänniska tar inte helg och behöver inte unna sig något, då denne inte blir trött.

4.1.3 Tegnell leder oss ut ur krisen

I detta läger beskrivs Tegnells karaktärsdrag på ett positivt sätt och hans arbete hyllas. Hans roll under covid-19 pandemin är som expertrådgivare, men det blir också tydligt att han för människor har större betydelse och funktion än så. Enligt Robinsons (2001) ledarskapsdefinition utövas ledarskap när idéer i tal eller handling uppfattas kapabla att lösa viktiga problem, vilket vi tolkar att följande citat illustrerar.

“Jag litar på att Tegnell leder oss ut ur denna kris... “ (@EkbergMats, 8 april 2020)

“Jag behöver mina 15 minuter Anders Tegnell om dagen.” (@jsjögre11433, 12 april 2020)

I den första tweeten skrivs uttryckligen att Tegnell är den personen som kommer att leda folket ur krissituationen. Det kan också tolkas som att personen legitimerar Tegnells coronastrategi och idéer om vilka åtgärder som är lämpliga för att leda Sverige ut ur krisen. Vidare antyder det också att personen endast lägger ansvaret på Tegnell, snarare än att se till statsministern eller andra makthavare. Det andra citatet kan tolkas gå i linje med det första där person känner ett behov och ett lugn av att få höra Tegnell på den dagliga presskonferensen. Även detta kan tolkas som ett legitimerande där personen vill höra Tegnells dagliga idéer om vad som bör göras i dagsläget för att lösa problemet i längden.

“All makt åt Tegnell, vår befriare.” (@wistikent, 9 mars 2020)

Detta uttryck började florera i mars och har skrivits av flertalet twittrare. Det kan tolkas som att dessa personer uppmanar till att ge makten till Tegnell för att han besitter de idéer som krävs för att rädda Sverige ur krissituationen. Det finns flertalet inlägg där personer beskriver hur de vill tacka Tegnell när krisen är över, vilket också tyder på att de tror att det är Tegnell som kommer lösa situationen.

“Tegnell porträttet med hans allvarlig blick och det livräddande budskap under coronapandemin borde hänga på varje skola, arbetsplats, affär och verksamhet. Jag sätter upp en på min arbetsplats på måndag.” (@Cohen_111, 26 april 2020)

Inlägget tyder på att Tegnell används som en symbol för coronastrategin och att hans ansikte bör vara närvarande för att människor i vardagen ska bli påmind om hur de ska agera för att motverka smittspridningen. Förutom texter lägger även twittrare upp inlägg där de visar sina egentillverkade tröjor som bär Tegnells ansikte likt en “fan-tröja”. Att hans utseende kan kopplas till ett livsviktigt budskap, som hans rekommendationer att tvätta händerna och hålla avstånd för att minska smittspridningen.

4.2 Tegnell - en inkompetent och empatilös killgissare

På Twitter finns också ett andra läger, mot-lägret, som framställer Tegnell på ett nästintill motsatt sätt jämfört med för-lägret. Den tillit som framkommer i föregående avsnitt ersätts med framställningar av Tegnell som empatilös, inkompetent och någon som ingen, under några omständigheter, ska lyssnas till. Nedan kommer mot-lägrrets kontrasterande framställningar av Tegnell presenteras och analyseras.

4.2.1 Tegnell bryr sig inte om människors liv

“Det är för mig helt obegripligt att Tegnell fortfarande tillåts komma undan med sitt svammel om eftersläpning, nivåer och plåtåer. Det är människor bakom dessa ord, alla har de haft

drömmar, begär, förhoppningar, förälskelser och bekymmer Alla har de levt ett liv, som nu är slut” (@Suntoucher4, 24 april 2020).

Ovanstående tweet framställer Tegnell som obrydd över de personer som mist livet på grund av covid-19, vilket är en bild av honom som framkommer i flera tweets. Twittrarna upplever att han har brist på respekt för människoliv och en avsaknad av empati när det kommer till värdet av de liv som gått förlorade. En twitteranvändare berättar exempelvis om sin mamma som jobbade inom vården och sedan dog, vilket twittraren anser vara Tegnells fel eftersom hon inte hade tillgång till skyddsutrustning. Tegnell framställs som oförsiktig av flera twittrare och som villig att låta folk dö istället för att använda alla tillgängliga medel för att hindra smittspridningen. Mot-lägret ser hans uttalanden som bortförklaringar kring varför Sveriges dödstal är så höga. Flera känner sig besvikna på Tegnell och hans insatser då han anses ha misslyckats med att skydda befolkningen.

“Har Herr Tegnell ens bemödat sig att kolla sjuklistorna på sjukhusen innan han uttalar sig? ...” (@alex_seibar88, 1 april 2020).

I ovanstående tweet är det tydligt att personen tycker att Tegnell anser sig själv vara förmer än andra, genom att använda ord som “Herr” och “bemödat”. Aktningen i inlägget vilket vi tolkar som ironiskt, synliggör också den upplevda distans twitteranvändaren känner mellan sig själv och Tegnell. Många framställer honom även som nonchalant och att han betar sig som om han vore bättre än den vardagliga svensken. En annan twittrare beskriver Tegnell som att han har en vidrig översittarstil. En beskrivning som målar upp honom som en mycket osympatisk person som saknar kontakt med och förståelse för befolkningen.

4.2.2 Tegnell lever inte som han lär

En händelse som uppmärksammades stort var när Tegnell nös i sina händer under en presskonferens. Detta skapade många negativa reaktioner på Twitter, då han själv i sina rekommendationer sagt att folk bör nysa i armvecket och inte i händerna för att undvika att sprida smittan vidare. Att Tegnell inte lever som han lär är också något som vidare kopplas till oärlighet.

“Om ni undrar vem det är så är det alltså statsepidemiologen Anders Tegnell.” (@hanifbali, 4 mars 2020). (Video där han nyser är bifogad i tweeten)

Att självaste statsepidemiologen Tegnell, på en presskonferens dessutom, agerar tvärtemot sina egna rekommendationer fick många att tappa förtroendet för honom. Twittrarna upplevde att de inte kunde ta det han säger på allvar, då han utformat restriktioner som han själv inte ens tycks kunna följa. Andra förlöjligar honom och tycker att det är ironiskt att han inte ens klarar av att nysa i armvecket. Att han agerar fel blir det yttersta beviset för många att det inte går att lita på honom eller hans rekommendationer. Dessa reaktioner över händelsen visar att de inte ger honom utrymme att göra misstag, vilket är något som kan anses vara mänskligt. Vi tolkar att Tegnell för dessa representerar något mer än bara en person, att han personifierar hela Sveriges coronastrategi och att kraven på honom att agera felfritt är höga.

“...vem orkar höra den mytomanen sommarsvamlan?” (@Bbiiddee, 12 juni 2020)

Ett återkommande tema bland skribenterna på Twitter är att Tegnell är oärlig. Ovanstående tweet refererar till Tegnells sommarprat i P1. Twittraren beskriver Tegnell som en mytoman som menar att han återkommande ertappas med att ljuga. Användandet av ordet mytoman vittnar om en stark och djup misstro mot det Tegnell berättar i sitt sommarprat. Misstron ligger inte bara i ämnen som relaterar till pandemin utan i det mesta han säger. Vidare beskrivs Tegnells prat som att han svamlar vilket är ett ord som frekvent används i framställningarna av Tegnell. De menar att han pratar nonsens eller osammanhängande och därav anser de att han ljugar och är opålitlig.

4.2.3 Tegnell spekulerar och gissar fel

Ett annat framträdande tema i framställningarna av Tegnell är att han är inkompetent. Uppfattningen är att han gissar och spekulerar istället för att grunda sina uttalanden på fakta och forskning.

“Mitt problem med Tegnell och hans spekulationer bottnar i att han inte haft särskilt många rätt i sina spådomar” (@katjanouch, 18 april 2020).

“När Tegnell killgissat fel tre gånger borde regeringen tagit tag i det. Nu när Tegnell killgissat fel minst 10 ggr händer fortfarande ingenting” (@vonsilfverfisk, 30 maj 2020)

Flertalet twittrare argumenterar för att Tegnells tidigare uttalanden inte stämmer överens med hur det sedan blev. Vissa anser att han har “killgissat” hur viruset och situationen kommer utvecklas. Att killgissa betyder att med självförtroende lägga fram något som fakta trots att det snarare handlar om ett antagande eller spekulationer. I första citatet jämförs hans uttalanden med spådomar, vilket kan tolkas som att han har gissat sig till hur viruset ska utvecklas. De framhåller detta som ett bevis för hans inkompetens. Flertalet twittrare menar att de därav inte har förtroende för honom då deras framställningar kan tolkas som att de underminerar hans expertis.

“Anders Tegnell: ”Jag trodde inte viruset skulle sprida sig” Man kan faktiskt på goda grunder undra om han möjligen fick sin examen i ett frukostflingepaket” (@BengtHojer, 9 mars 2020).

I inlägget ifrågasätts Tegnells utbildning och i vilken utsträckning han faktiskt besitter kunskap om hur en pandemi ska bekämpas. Hans beräkningar beskrivs som usla då han sällan tycks räknat rätt på exempelvis smittspridning eller dödsfall. Många använder sig av Tegnells tidigare uttalanden och sätter dem i kontrast till den senaste informationen, för att tydliggöra att de inte stämmer överens. De tycks inte ta upp andra faktor som kan ha påverkat beräkningarna tidigare, men som inte längre stämmer för förutsättningarna i dagsläget. Det kan tolkas som att många av twittrarna har en förväntan på att Tegnell bör veta det mesta i förväg. Denna förväntan upplever vi inte är uppfylld för mot-läget, vilket leder till att de beskriver honom som inkompetent samt olämplig för jobbet som Sveriges statsepidemiolog.

4.2.4 Tegnell är ond och farlig

Det finns också flera inlägg om Tegnell där han framställs som ond och då han medvetet ska ha spridit smittan bland befolkningen. Således framställer flera att Tegnell utgör en fara för Sverige och dess invånare.

“Han ville ju risker, ta det osäkra före det säkra.. Den mannen är farlig” (@Cohen_111, 9 mars 2020)

“...Nu under coronakrisen vill Tegnell medvetet smitta ner folket. Vad har vi gjort för att förtjäna detta?” (@ProjektMorpheus, 16 mars 2020)

Flertalet twittrare upplever rädsla, då de menar att Tegnell skadar befolkningen genom att sprida desinformation och därav förminska faran. Många anser också att det är oansvarigt att inte vara försiktig något som de tycker att Tegnell inte är. I det första citatet kopplar twittraren hans strategi till att han är farlig. Framställningen kan tolkas som att det är sunt förnuft att i en osäker situation, ta det säkra före det osäkra. I det andra citatet framställs Tegnell som att han medvetet vill riskera människors liv eftersom han inte inför hårdare restriktioner. Det kan tolkas som att han upplevs som ond, där twittraren också betonar att Tegnell kan jämföras med en börda som folket inte förtjänar. Vidare beskriver en annan twittrare Tegnells rekommendationer som särskilt farliga och dödliga.

4.2.5 Tegnell är ensamt ansvarig för dödstalen

“... Du hade fel och fler liv hade räddats om åtgärderna kom tidigare. Avgå!” (@farbodjalali, 20 mars 2020)

“Varför lyssnade inte Tegnell på WHO? Många liv hade kunnat räddas.” (@lampeniuslinda, 1 april 2020)

Skribenterna på Twitter beskriver också Tegnell som den som uteslutande bär ansvaret för all smitta och död orsakad av covid-19 i Sverige. De betonar att det är Tegnell som har gjort fel till exempel genom att han inte har lyssnat på WHO vilket knyts till att han ensamt bär ansvaret för smittspridningen i Sverige. Det skrivs till exempel att han orsakat massdöd. Gemensamt för alla dessa tweets är att de lägger ansvaret på Tegnell och ingen annan. Robinsons (2001) definition av ledarskap utgår från att ledaren uppfattas som kapabel att göra framsteg i problem som är viktiga för dem. Enligt mot-läget lyckas han inte göra framsteg i att lösa problemet, som till exempel

minska smittspridningen. Det kan dock tolkas som att de ser honom som en ledare men att de bedömer honom som en misslyckad sådan.

“Alltså Tegnell hit och Tegnell dit. Är det han som styr landet eller?...” (@dmatsson, 1 maj 2020)

“Styr inte gurun Tegnell landet?...” (@draganklaric, 8 maj 2020)

Första citatet kan tolkas som att twittraren anser att Tegnell erhåller för mycket medial uppmärksamhet och utrymme. Vi tolkar att det andra citatet ifrågasätter denna blinda tillit och makt som upplevs ges till Tegnell likt en guru. Vidare görs det även flera påståenden om att han överskrider sin befogenhet. Andra anser att Tegnell besitter för mycket makt och inflytande, likt en diktator, än vad som är rimligt. De likställer även Tegnells inflytande med den av en statsminister eller kung. Att jämföra hans position med andra maktpositioner tyder på att mot-lägre uppfattar att han besitter en formell ledarposition.

5. Diskussion

I detta avsnitt ämnar vi att diskutera det empiriska materialet tillsammans med Attribution Theory och Romance of Leadership, för sedan knyta det till våra bidrag. Vi har funnit att de två lägrens fokus skiljer sig åt, där för-lägret tenderar att framställa Tegnells personlighetsdrag och beteende medan mot-lägret baserar sina framställningar på resultatet. Detta argumenterar vi för att vara vårt första bidrag. Attribution Theory utgår nämligen från att människor attribuerar ledare baserat på ett resultat. Detta är således en annan typ av attributionsfenomen som alltså inte tar resultatet i beaktning. Vidare utgår både Attribution Theory och RoL från en formellt tillsatt ledare. I vår studie påvisar vi att både romantisering av ledarskap samt attributionsprocesser även sker kring en icke-formell ledare, vilket är vårt andra bidrag.

5.1 Attribuering i för- och mot-lägret

I vår analys kan två extrema läger av följare urskiljas vilka framställer Tegnell på två distinkt olika sätt. Vi ämnar att diskutera fynden från ett följarperspektiv där relationen mellan ledare och följare är ensidig. Detta motiveras genom att Tegnell inte har någon relation med följarna på Twitter, utan att det endast är följarna som responderar på Tegnell. Denna på Twitter, sociala process, där människor skriver och interagerar, kan beskrivas som en konstruktion av ledarskap där twitteranvändarna anammar en följaridentitet. De läger som har identifierats tycks dock ha olika uppfattningar om vad ledarskap är och hur det bör utövas, vilket går i linje med den socialkonstruktionistiska synen; där ledarskap skapas i betraktarens öga och att de väljer vem de vill följa (Iszatt-White & Saunders, 2017).

Heider (1958) menar att människor tenderar att finna kausala samband till det som sker i deras omgivning, vilket han beskriver som en komplex process. Vidare menar Heider (1958) att attribution uppstår som ett resultat av denna process. I vår studie har vi identifierat att både för- och mot-lägret attribuerar Tegnell genom olika utvärderingar och framställningar. Det är omfattande skillnader i hur lägren framställer Tegnell, då han å ena sidan framställs som befriare, å andra som förgörare. Martinko et al. (2014) beskriver attribution som en typ av problemlösning för människor, men också som ett sätt för dem att navigera i osäkra situationer. Vi argumenterar för att den diskurs som identifierats på Twitter kan liknas med en attributionsprocess i vilken

twitterarna försöker begripliggöra den komplexa situationen de befinner sig i genom att attribuera och utvärdera Tegnell.

En viktig funktion som attributionsprocessen har, menar Kelley (1971), handlar om kontroll. Enligt Pfeffer (1977) kan en situation bli mer greppbar genom att fokusera den på en individ. Detta kan begripliggöra varför twitteranvändarna i vår studie är så fixerade vid Tegnell som person. Det kan diskuteras om lägren framställer Tegnell som ett sätt att bibehålla kontroll genom att tillskriva pandemin en tydlig frontfigur. Detta vidareutvecklas också av Pfeffer (1977) som menar att ett återkommande tema inom *Attribution Theory* är att ledare agerar som en typ av symbol. Detta är också något vi kan se i vår studie då exempelvis för-lägret anser att en bild av Tegnell borde hänga uppe på varje arbetsplats som en påminnelse om det som händer och för vägledning i situationen.

Green och Mitchell (1979) argumenterar för att människor tycks attribuera händelser som antingen interna eller externa, beroende på vad de i övrigt tycker om ledaren. I vår studie ser vi dock att båda lägren attribuerar situationen internt. För-lägrets framställningar betonar att Tegnell är lösningen på pandemin medan mot-lägret framställer det som att problemet beror på Tegnell och hans bristande kvalitéer och kompetens. Inget av lägren diskuterar externa faktorer som kan ha påverkat utkomsten av pandemin. Martinko et al. (2014) menar att ledarskap kan utvecklas från individuella prestationer eftersom de är mer greppbara än kontextuella faktorer, vilket också har relevans i vår studie som präglas av en kriskontext. Det kan också bidra med en förklaring till varför båda läger attribuerar internt.

Gemensamt för Heider (1958), Martinko, Harvey och Douglas (2007) och Green och Mitchell (1979) är att samtliga beskriver attributionsprocessen som en utvärdering av en ledare som baseras på en situation eller händelses resultat. Det går också i linje med vad som sker i mot-lägret då de lägger ansvaret för exempelvis dödstal och smittspridning på Tegnell. De uppfattar resultatet som negativt, vilket vi argumenterar för är en central underliggande faktor som påverkar deras framställningar av Tegnell. Däremot begripliggör inte *Attribution Theory* och tidigare nämnda författare vad som sker i för-lägret, då deras framställningar om hans persondrag och beteende inte kopplas till något resultat. I mot-lägret kan vi påvisa att en betydande del av

inläggen hänvisar till olika typer av resultat. Även om ett resultat kan ta olika skepnader, allt från antal dödsfall till hur pandemin påverkat Sveriges ekonomiska situation, menar vi att för-lägrer inte förankrar sina attribueringar i något slags resultat över huvud taget. Den centrala och till synes självklara plats resultatet har haft inom *Attribution Theory* är något denna studie vill ifrågasätta då resultatet tycks ha spelat en obefintlig roll i för-lägrers attributionsprocess.

5.2 En stark tro på ledarskap

RoL, vilken är en förlängning av *Attribution Theory*, utgår från att människor attribuerar då de har en stark tro på ledarskap som något essentiellt för en organisations framgång (Meindl, Ehrlich & Dukerich, 1985). I vår studie argumenterar vi för att samma starka tro på ledarskap kan urskiljas både i för- och motlägrer. De båda lägrer framställer Tegnell likt en ledare, som de antingen vill hylla eller skylla för hanteringen av covid-19. I för-lägrer sker detta genom att twittrarna sätter stor tillit till Tegnell och hans agerande. De beskriver att det är han som person som kommer leda dem ur krisen genom hans kompetens och tydlighet. Det förekommer också beskrivningar där han målas upp som en supermänniska. Det går också i linje med vad Jackson och Parry (2011) skriver, nämligen att glorifiering är ett vanligt förekommande tema inom *RoL*. Att följarna inom för-lägrer framställer honom som att besitta egenskaper utöver de mänskliga, kan utgöra ett exempel på hur de överskattar hans förmåga att påverka utfallet.

I mot-lägrer framställs Tegnell i motsatta termer, likt en massmördare som medvetet vill smitta befolkningen. Meindl, Ehrlich och Dukerich (1985) beskriver att människor tenderar att överskatta en ledares förmåga att påverka och kontrollera utfallet av situation. Pfeffer och Salanicks (1978) menar att detta beror på att människor har ett behov av att söka orsaken hos individer snarare än hos omständigheter. Detta går i linje med vad vi kan urskilja i mot-lägrer då de anser att situationen de befinner sig är en direkt konsekvens av Tegnells personliga handlande. De lyfter flera gånger att situationen hade varit bättre om Tegnell agerat annorlunda. Meindl, Ehrlich och Dukerich (1985) menar också att människor tenderar att romantisera ledarskap genom att "överattribuera" organisationens utkomst till ledarskapet som utövades under perioden. Detta kan urskiljas i mot-lägrer där de attribuerar pandemins utkomst, som de uppfattar som negativ, på Tegnell. De framställer Tegnell som ensamt ansvarig för exempelvis Sveriges dödstal och smittspridning, utan att beröra andra faktorer. Bligh, Kohles och Pillai (2011) menar

att ledare ofta inte har kontroll över en utkomst. I mot-lägre tycks de dock utgå från att Tegnell har kontroll över att folket följer rekommendationer och restriktioner, vilket också gör deras starka tro på ledarskapet mycket synlig. De tillskriver därav ansvaret på honom likt en ledare, men i kontrast till för-lägre beskriver de honom som en misslyckad sådan.

Bligh, Kohles och Pillai (2011) argumenterar för att människor kan reagera väldigt olika på samma utkomst beroende på vilka samband de drar mellan ledaren och resultatet, vilket också leder till olika typer av attribueringar. Detta kan vi se tydligt i de två lägren vars beskrivningar skiljer sig väsentligt åt. Det som dock förenar de två lägren är den fixering och de ofta extrema beskrivningar de gör av Tegnell, då han beskrivs som supermänniska å ena sidan och massmördare å andra. De extrema framställningarna av Tegnell kan också påverkas av det faktum att följarna befinner sig i en kris. Meindl (1995) beskriver kriser som en situation som kan påverka romantiseringen av ledarskapet. Detta instämmer Bligh, Kohles och Pillai (2005) med, vars studie påvisade att följarnas attribuering av ledarskap ökar när de befinner sig i en kriskontext. I vilken utsträckning krisen påverkat följares attribueringar är något som behöver studeras ytterligare. Vad denna studie indikerar är att attribution är högst närvarande i en kris.

På så sätt kan både romantisering av ledarskap samt attribution ha en viktig funktion, särskilt under kris. Detta ligger i linje med Meindl (2004) som menar att det minskar känslan av osäkerhet, genom att bidra till en känsla av kontroll. Vidare argumenterar Meindl och Ehrlich (1987) för att ledarskap därav snarare kan vara mer likt en illusion än verklighet, då följare attribuerar resultat till ledare i syfte att kunna rubricera dem som just ledare. Det kan också diskuteras huruvida Tegnell konstrueras till ledare enbart av anledningen att följarna har ett starkt behov av att ha en tydlig ledare.

Avslutningsvis, kan vi konstatera att många aspekter i *RoL* bidrar till att begripliggöra vad som sker i vår studie. Dock berör inte teorin varför båda lägren lägger ansvaret på och konstruerar framställningar av just Tegnell, och inte någon högre upp i hierarkin. Bligh, Kohles och Pillai (2011) skriver att individer lägre ned i hierarkin tycks vara väsentligt mindre utsatta för utvärdering och attribuering. Detta står i kontrast med vad vi funnit i vår studie där Tegnell, blir utsatt för både omfattande utvärdering och attribuering. Tegnell är varken högsta chef på

Folkhälsomyndigheten, eller formell ledare för landet. Enligt Bligh, Kohles och Pillai (2011) har majoriteten av forskningen inom *RoL* fokuserat på att studera toppchefer och därav argumenterar vi för att forskare tycks ha missat en viktig nyans. I vår studie argumenterar vi för att både attribuering och en stark romantisering av en icke-formell ledare förekommer, eller åtminstone någon som befinner sig betydligt lägre ner i hierarkin.

5.3 Problematisering av teori och våra bidrag

Under arbetets gång har vi identifierat två områden där tidigare teorier inte erbjuder några tillfredsställande svar. Varken *Attribution Theory* eller *RoL* belyser varför resultatet inte är en påverkande faktor för för-lägrets framställningar av Tegnell. Teorierna förklarar heller inte varför det är just Tegnell som följarna konstruerar till ledare, då han inte besitter en formell ledarposition.

5.3.1 Ett nytt attributionsfenomen

Martinko et al. (2014) har efterlyst studier som är mer fokuserade på en större grupp eller kontext, vilket vi menar att vi har bidragit till genom att studera användare på Twitter där vi identifierat två extrema läger som framställer samma person, Tegnell, på två vitt skilda sätt. Vi argumenterar att detta beror på dessa gruppers skilda fokus där för-lägret fokuserar på Tegnells persondrag och beteende fokuserar istället mot-lägret sina framställningar på resultatet. Det leder i sin tur till att gruppernas framställningar av Tegnell blir olika. I vår studie kan detta påvisas eftersom för-lägret inte tar upp eller diskuterar något typ av resultat. De kopplar till exempel inga av hans karaktärsdrag eller handlingar till resultatet. Det kan förstås som att de attribuerar hela situationen till den individuella ledaren, men att resultatet inte är en påverkande faktor i deras utvärderingar. I mot-lägret tycks däremot resultatet fungera som en grogrund för de negativa uttalanden som görs om Tegnell. Därav argumenterar vi för att dessa olika typerna av fokus, också handlar om två olika attributionsfenomen. Då *Attribution Theory* fokuserar på resultatet, förklaras alltså bara det ena fenomenet av teorin.

Att enbart fokusera på ledaren utan att inkludera något typ av resultat vill vi argumentera vara en outforskad företeelse inom *Attribution Theory*. Detta skulle kunna vara ett resultat av den kriskontext som människor befinner sig i. Douglas et al. (2008) menar att en kriskontext kan

påverka följares uppfattningar om vad ledarskap är och hur det bör utövas. Följare är enligt Pfeffer (1977) då mer villiga att attribuera dessa egenskaper till en individ vilket kan bidra till att följaren upplever att den får mer kontroll över situationen. Sammanfattningsvis tyder för-lägre attribution på att ledarskap inte behöver leda till ett visst resultat för att ledaren ska uppfattas som bra, utan att det kan räcka med att besitta vissa egenskaper som följaren efterfrågar.

5.3.2 Attribution av en icke-formell ledare

Både *Attribution Theory* och *RoL* utgår från att det är den formella ledaren som tillskrivs olika beteenden och karaktärsdrag. Teorierna pekar på att det då borde vara någon som besitter en formell ledarskapsposition, exempelvis statsministern eller generaldirektören för Folkhälsomyndigheten, som utvärderas och attribueras. Vår studie påvisar något annat, nämligen att det är Tegnell som följarna konstruerar ett ledarskap kring, trots att han inte är den formella ledaren eller besitter befogenheter att fatta beslut. Både *RoL* och *Attribution Theory* fokuserar på hur följare utvärderar en ledare och dennes ledarskap. Vi argumenterar för att teorierna bara ringar in en del av processen, då de inte förklarar varför det är en icke-formell ledare, Tegnell, som utvärderas och attribueras.

Vår studie påvisar att den formella positionen inte är avgörande för att en person ska bli utvärderad och tillskriven olika beteenden och karaktärsdrag. Det verkar snarare handla om vem följarna anser vara ledaren, än vem som faktiskt innehar den formella ledarpositionen vilket går ihop med det socialkonstruktionistiska synsättet. Det kan argumenteras för att Tegnell har varit ansiktet utåt mot befolkningen under pandemin. Krissituationen kombinerat med hans frekventa närvaro i människors liv kan påverka att följarna konstruerar honom till en ledare under pandemin. Vår analys visar att många har uppfattat honom som den formella ledaren och agerar utifrån den uppfattningen.

Bligh, Kohles och Pillais (2011) studie har påvisat att individer lägre ned i hierarkin tycks vara mindre utsatta för utvärdering och attribution, vilket vår studie motsäger. Det finns flera personer i den formella hierarkin som står över Tegnell och som således skulle varit mer lämpade att attribuera pandemins utfall på. Återigen intar socialkonstruktionismen och *Följare som konstruktörer av ledarskap* en betydande roll. Vår studie indikerar alltså på att det inte

nödvändigtvis är den formella hierarkin som avgör vem som attribueras utan att det istället beror på vem följarna uppfattar vara den formella ledaren. Vidare menar Bligh, Kohles och Pillai (2011) att det finns en brist på forskning inom *RoL* som studerar relationen mellan ledare och följare med social distans samt hur detta påverkar romantiseringen av ledarskap. Vi argumenterar för att vår studie bidrar till detta genom att påvisa att romantiseringen av ledarskap är högst närvarande även vid social distans men också utanför den traditionella organisationskontexten. Sammanfattningsvis bidrar vår studie till ledarskapsforskning med insikten att det inte behöver vara den formella ledaren som attribueras, utan också den som anses vara, men inte är, den formella ledaren.

6. Slutsats

I vår studie har vi identifierat ett för- och ett mot-läger som har dominerat Twitterdebatten och därav också framställningen av Tegnell. I för-lägret framkommer bilden av en orubblig och tålmodig ledare värd att följas. De lyfter fram hans expertis och utbildning som indikationer på en framtida framgång. De framställer honom som en supermänniska och robot då han anses arbeta konstant. Inom samma läger framträder också en något mer förmänskligad och gemytlig bild av Tegnell. De framställer honom snarare som “en av dem”, en som tar cykeln till jobbet eller unnar sig en öl efter en avslutad arbetsvecka. Vidare framställer de Tegnell som någon som kommer leda dem ur krisen då de villigt lägger sina öden i hans händer. Mot-lägret å andra sidan framställer Tegnell som en inkompetent och empatilös killgissare. De framställer honom som någon som inte lever som han lär och som inte ens följer sina egna rekommendationer. Det framkommer också en mer uttrycksfull beskrivning av Tegnell som ond och rentav farlig. Mot-lägret anser att han är ensamt ansvarig för smittspridningen i Sverige och för de som mist sina liv i pandemin. Det ansvaret som läggs på Tegnell, leder också till att han framställs likt en ledare som misslyckats i sitt ledarskap.

Syftet med denna studie är att bidra till fältet *Följare som konstruktörer av ledarskap*, mer specifikt *Attribution Theory* och *RoL*. Vi har ämnat att göra detta genom att undersöka framställningen av Tegnell under covid-19 pandemin. Med hjälp av Twitter har vi på ett illustrativt sätt kunnat synliggöra två kontrasterande läger som formats på plattformen. Vi har argumenterat för att lägren kan användas för att belysa viktiga aspekter av hur ledare utvärderas och konstrueras under en kris. Vi har visat på skillnader i hur de två lägren väljer att fokusera på olika delar av ledarskap i sin konstruktion av Tegnell. För-lägret tenderar att se till Tegnells personliga karaktäristika och beteende för att begripliggöra och utvärdera händelser, medan mot-lägret utgår från en resultatorienterad bedömning av situationen. Detta kan begripliggöras som två olika typer av attributionsfenomen där tidigare forskning endast fokuserat på resultatorienterad attribution.

I vår studie har vi identifierat att attribution kan uppstå genom att följare utvärderar och konstruerar en ledare genom att fokusera på dennes personliga egenskaper och beteende. En

ledare och dess ledarskap kan därav utvärderas utan att resultatet tas i beaktning, vilket också är ett av vår studies centrala bidrag. Vidare har vi också bidragit till *Följare som konstruktörer av ledarskap* genom att studera en person som inte är en formellt tillsatt ledare, men som har konstruerats till en ledare av sina följare. Majoriteten av tidigare forskning har studerat VD:ar och toppchefer och både *Attribution Theory* samt *RoL* baseras på en formellt tillsatt ledare. I vår studie påvisas att även icke-formella ledare kan utvärderas och attribueras av sina följare och att romantiseringen av ledarskapet görs på ett starkt och glorifierande sätt. Vidare har forskare efterlyst studier på större grupper samt forskning som studerar social distans mellan ledare och följare. Vi har bidragit till detta genom att studera en större grupp människor på Twitter som vid en distanserad relation till Tegnell konstruerat ett ledarskap.

Förslag på vidare forskning

De fynd som vi identifierat i vår studie genererar också förslag på vidare forskning inom ledarskapsfältet, mer specifikt, *Följare som konstruktörer av ledarskap*. Vår studie har varit begränsad i sitt omfång, men har påvisat ett annat typ av attributionsfenomen som inte förklaras av *Attribution Theory* och *RoL*. Vi uppmanar till vidare forskning som studerar och utvecklar en förståelse för detta attributionsfenomen men också med möjligheten att identifiera fler typer av attribution. Vår studie har utgått ifrån en kriskontext men även andra typer av situationer hade med intresse kunnat studeras. Vidare är teorierna inom *Följare som konstruktörer* fokuserade på den formella ledaren, där *Attribution Theory* och *RoL* utgår från att följare utvärderar och romantiserar ledarskapet utifrån en redan tillsatt ledare. I vår studie har vi identifierat att följare uppfattar Tegnell som en formell ledare, trots att han inte har befogenheter att fatta beslut. Därav föreslår vi att vidare forskning undersöker hur personer som inte är formellt tillsatta ledare konstrueras. Då med ett fokus på själva processen snarare än hur de utvärderas, vilket vi argumenterar för hade kunnat bidra med en djupare förståelse för hur följare konstruerar ledarskap.

Referenslista

- Bass, B.M. (1990) *From transactional to transformational leadership: Learning to share the vision*, *Organizational Dynamics*, Volume 18, Issue 3, s. 19-31,
- Berg, M. (2015). *Netnografi - Att forska om och med internet*. Studentlitteratur AB, Lund
- Bligh, M.C., Kohles, J.C., & Pillai, R. (2011). *Romancing leadership: Past, present, and future*. *The Leadership Quarterly*, 22(6), s. 1058-1077.
- Bligh, M.C., Kohles, J.C., & Pillai, R. (2005). *Crisis and charisma in the California recall election*. *Leadership*, 1(3), s. 323–352.
- Bryman, A. & Bell, E., (2017). *Business research methods*. Oxford: Oxford Univ. Press.
- Crayne, M. P., & Medeiros, K. E. (2020). *Making Sense of Crisis: Charismatic, Ideological, and Pragmatic Leadership in Response to COVID-19*. *American Psychologist*.
- DeRue, S., & Ashford, S. (2010). *Who will lead and who will follow? A social process of leadership identity construction in organizations*. *Academy of Management Review*, 35(4), s. 627–647.
- Douglas, S. C., Martinko, M. J., Harvey, P., Sikora, D. (2008). *Perceptions of abusive supervision: The role of attribution style*. *Leadership Quarterly*, 18, s. 561– 585.
- Eden, D., & Leviatan, U. (1975). *Implicit leadership theory as a determinant of the factor structure underlying supervisory behavior scales*. *Journal of Applied Psychology*, 60(6), s. 736-741.
- Epstein, K., (2020). *UN secretary general called the coronavirus 'the most challenging crisis we have faced since the Second World War'*. Business Insider. Tillgänglig på:
<https://www.businessinsider.com/coronavirus-biggest-global-threat-since-wwii-un-chief-2020-4>
[Hämtad 9 Maj 2021].

Folkhälsomyndigheten. (2021). *Ledningsgrupp*. Tillgänglig på:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/pressbilder/ledningsgrupp> [Hämtad 27 april 2021]

Geertz, C. (1973) *Thick Descriptions: Toward an Interpretive Theory of Culture*. I: C Geertz, The interpretations of Cultures. New York: Basic Books. Hämtad ur Bryman, A. and Bell, E., (2017). Business research methods. Oxford: Oxford Univ. Press. s. 382.

Green, S. G., & Mitchell, T. R. (1979). *Attributional processes of leaders in leader–member interactions*. Organizational Behavior and Human Performance, 23, s. 429–458.

Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. John Wiley & Sons inc. New York

Hogg, M. A. (2001). *A social identity theory of leadership*. Personality and Social Psychology Review, 5(3), s. 184-200.

Hogg, M. A., & Reid, S.A. (2006) *Social Identity, Self-categorization, and the Communication of Group Norms*. Communication Theory, Volume 16, Issue 1, February 2006 s. 7-30

Hogg, M.A., & Terry, D.J. (2000). *Social identity and self-categorization processes in organizational contexts*. The Academy of Management Review, 25(1), s. 121–140.

Horner, M. (1997). *Leadership theory: past, present and future*. Team Performance Management: An International Journal, 3(4), s. 270-287.

Iszatt-White, M. & Saunders, C. (2017). *Leadership*. Oxford: Oxford University Press

Jackson, B., & Guthey, E. (2007). *Putting the visual into the social construction of leadership*. Hämtad ur: B. Shamir, R. Pillai, M. C. Bligh, & M. Uhl-Bien (Eds.), Follower-centered perspectives on leadership: A tribute to the memory of James R. Meindl (s. 167–186). Greenwich, CT: Information Age Publishing.

Jackson, B., & Parry, K. (2011). *A Very Short Fairly Interesting and Reasonably Cheap Book About Studying Leadership*. 2nd ed. London: Sage Publications.

Johannesson, I. & Atallah, C. 2020. *Tegnell hyllas i ny låt av Dr. Alban*. SVT Nyheter. Tillgänglig: <https://www.svt.se/kultur/tegnell-hyllas-i-ny-lat-av-dr-alban> [Hämtad 23 maj 2021]

Kelley, H. H. (1971) *Attribution in Social Interaction*. Morristown, N.J.: General Learning Press

Kerr, S., & Jermier, J. M. (1978). Substitutes for leadership: Their meaning and measurement. *Organizational Behavior & Human Performance*, 22(3), 375–403.

Kozinets, R. V. (2011). *What is netnography?* SAGE Research Methods <https://www-doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.4135/9781412995511> [Hämtad 27 maj 2021]

LeCompte, M. D., & Goetz, J. P. (1982) *Problems of Reliability and Validity in Ethnographic Research*, Hämtad ur Bryman, A. and Bell, E., (2017). *Business research methods*. Oxford: Oxford Univ. Press. S. 381

Lord, R. G. (1995). *An alternative perspective on attributional processes*. In M. Martinko (Ed.), *Attribution theory: An organizational perspective* (s. 333–350). Delray Beach, FL: St. Lucie Press. Madison, K., & Kellermanns, F. W. (2013)

Martinko, M., Harvey, P., Madison, K., Crook, T. R., & Crook, T. A. (2014). *Attribution theory in the organizational sciences: The road traveled and the path ahead*. *The Academy of Management Perspectives*, 28(2), s. 128–146.

Martinko, M., Harvey, P., Douglas, S., (2007) *The role, function, and contribution of attribution theory to leadership: A review*. *The leadership Quarterly*, 18(6), s. 561-585.

Mayo, M., & Pastor, J. C. (2007). *Leadership embedded in social networks: Looking at inter-follower processes*. Hämtad ur: B. Shamir, R. Pillai, M. C. Bligh, & M. Uhl-Bien

(Eds.), *Follower-centered perspectives on leadership: A tribute to the memory of James R. Meindl* (pp. 93–114). Greenwich, CT: Information Age Publishing.

Meindl, J. R. (2004). *The romance of teams: Is the honeymoon over?* *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 77(4), s. 463–466.

Meindl, J. R. (1995). *The romance of leadership as a follower-centric theory: A social constructionist approach*. *The Leadership Quarterly*, 6(3), s. 329–341.

Meindl, J. R. (1993). *Reinventing leadership: A radical, social psychological approach*. In K. Murnighan (Ed.), *Social psychology in organizations: Advances in theory and research* (s. 89–118). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Meindl, J. R., & Ehrlich, S. B. (1987). *The romance of leadership and the evaluation of organizational performance*. *Academy of Management Journal*, 30, s. 91–109.

Meindl, J. R., Ehrlich, S.B., & Dukerich, J. M. (1985) *The romance of leadership*. *Administrative Science Quarterly*, 30, s. 78-102.

Mitchell, T. (1982). *Attributions and actions: A note of caution*. *Journal of Management*, 8, s. 65–74.

Nationalencyklopedin. (2021). *Anders Tegnell*. Tillgänglig på: <http://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/anders-tegnell> [Hämtad 27 april 2021]

Pearson, C. M., & Clair, J. A. (1998). *Reframing crisis management*. *Academy of Management Review*, 23, s. 59-76.

Pfeffer, J., (1977). *The Ambiguity of Leadership*. *The Academy of Management Review*, 2(1)

Pfeffer, J. & Salancik, G. (1978) *The External Control of Organizations: A Resource Dependence Perspective*. Harper & Row, New York.

Potter, J. (2004): *Discourse Analysis*. I: M. Hardy & A. Bryman, red., Handbook of Data Analysis. London: Sage.

Rennstam, J. and Wästerfors, D., (2015). *Från stoff till studie*. Lund: Studentlitteratur.

Robinson, V. M. J. (2001). *Embedding leadership in task performance*. In K. Wong & C. W. Evers (Eds.), *Leadership for quality schooling*. London: Routledge/Falmer.

Shamir, B. (2007). *From Passive Recipients to Active Co-Producers: The Roles of Followers in the Leadership Process*. *Follower-Centered Perspectives on Leadership: A Tribute to JR Meindl*. Stamford, CT: Information Age Publishing.

Statskontoret, (2020). Förvaltningsmodellen under coronapandemin [pdf], Tillgänglig: https://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2020/oos41_coronapandemin.pdf [Hämtad 27 maj, 2021]

Stech, E.L. (2004) *Psychodynamic approach*, in P.G. Northouse (ed.) *Leadership Theory and Practice*. London: Sage. s. 235-63

Stogdill, R.M. (1974) *Handbook of leadership : a survey of theory and research* New York: Free

Svensson, P., (2019). *Diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Uhl-Bien, M., Riggio, R., Lowe, K., & Carsten, M. (2013). *Followership theory: A review and research agenda*. *The Leadership Quarterly*, 25(1), s. 83-104.

Weiner, B. (1985). *An attributional theory of achievement, motivation and emotion*. *Psychological Review*, 92(4), s. 548 –573.

Åkesson, J., (2020). *DN Debatt. "Tegnell måste ta ansvar för misstagen och avgå"*. DN.SE. Tillgänglig: <https://www.dn.se/debatt/tegnell-maste-ta-ansvar-for-misstagen-och-avga/> [Hämtad 25 maj 2021]

Åström, L., (2020). *Anders Tegnell har blivit merch - här säljs tröjorna med hans ansikte*. Baaam. Tillgänglig på:

<https://www.baaam.se/mode/anders-tegnell-har-blivit-merch-har-saljs-trojorna-med-hans-ansikte/3245394> [Hämtad 23 maj 2021]